ISBN Number: 978-93-341-6196-0 (Book)
ISSN 2229-547X (online)

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓔𑓐𑓓 𑒧 𑒁𑓀𑒏 𑓑𑓕 𑒢𑒫𑒧𑓂𑒥𑒩 𑓒𑓐𑓒𑓔 (𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓑𑓗 𑒧𑒰𑒮 𑓒𑓐𑓓 𑒁𑓀𑒏 𑓔𑓐𑓓)

[𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢: 𑒧𑒰𑒢𑒳𑒭𑒲𑒧𑒱𑒯 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒰𑒧𑓂

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯- 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒏𑓂𑒭𑒱𑒏 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰

𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏: 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒛𑒰𑒏𑒳𑒩।

ঐ পোথীক সৰ্বাধিকাৰ সুৰক্ষিত অছি। কাপীৰাগইট (©) ধাৰকক লিখিত অনুমতিক বিঁনা পোথীক কোনো অংশক ছায়া প্ৰতি ৰঁ ৰিকাৰ্ডিংগ সহিত এলেক্ট্ৰোনিক অথবা যাঁত্ৰিক, কোনো মাধ্যমসঁ, অথবা জ্ঞান সংগ্ৰহণ ৱা পুনৰ্প্ৰ ◌োগক প্ৰণালী দ্বাৰা কোনো ৰূপমে পুনৰু৺পাদন অথবা সঁচাৰন-প্ৰসাৰণ নৈ কএল জা সকৈত অছি।

(c) ২000- ২0২৪. সৰ্বাধিকাৰ সুৰক্ষিত। ভালসৰিক গাছ জে সন ২000 সঁ যাহূসিটীজপৰ ছল http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , http://www.geocities.com/ggajendra আদি লিংকপৰ আ অখনো ৬ জুলাই ২00৪ ক পোস্ট http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html কেৰ ৰূপমে এন্টৰনেটপৰ মৈথিলীক প্ৰাচীনতম উপস্থিতক ৰূপমে রিদ্যমান অছি *(কিছু দিন লেল http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html লিংকপৰ, স্ৰোত wayback machine of https://web.archive.org/web/*/videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- http://videha.com/ ভালসৰিক গাছ-প্ৰথম মৈথিলী ব্লোগ / মৈথিলী ব্লোগক এগ্ৰীগেটৰ)।*

ই মৈথিলীক পহিল এন্টৰনেট পত্ৰিকা থিক জকৰ নাম বাঁদমে ১ জনৱৰী ২00৮ সঁ 'রিদেহ' পড়লৈ। এন্টৰনেটপৰ মৈথিলীক প্ৰথম উপস্থিতিক যাত্ৰা রিদেহ- প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ই পত্ৰিকা ধৰি পহুঁচল অছি, জে http://www.videha.co.in/ পৰ ই প্ৰকাশিত হোএত অছি। আব "ভালসৰিক গাছ" জালবৃত্ত 'রিদেহ' ই-পত্ৰিকাক প্ৰৱক্তাক সঁগ মৈথিলী ভাষাক জালবৃত্তক এগ্ৰীগেটৰক ৰূপমে প্ৰযুক্ত ভ**ই** ৰহল অছি।

(c)২000- ২0২৪. রিদেহ: প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ই-পত্ৰিকা (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). সম্পাদক: গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তা অপন মৌলিক আ অপ্ৰকাশিত ৰচনা/ সংগ্ৰহ (সংপূৰ্ণ উত্তৰদায়িত্ব ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তা মধ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কেঁ মেল অটৈচমেন্টক ৰূপমেঁ পঠা সকৈত ছথি, সংগমে ও অপন সংক্ষিপ্ত ৰিচয় আ অপন স্কেন কএল গেল ফোটো সেহো পঠাবথি। এত**ই** প্ৰকাশিত ৰচনা/ সংগ্ৰহ সভক কাপীৰাগইট ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তাক লগমে ছন্হি আ জত**ই** ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তাক নাম নৈ অছি তত**ই** ই সংপাদকাধীন অছি। সম্পাদক: রিদেহ ই-প্ৰকাশিত ৰচনাক রেব-আৰ্কাইব/ থীম-আধাৰিত রেব-আৰ্কাইবক নিৰ্মাণক অধিকাৰ, ঐ সভ আৰ্কাইবক অনুৱাদ আ লিপ্যংতৰণ আ তক ◌ো রেব-আৰ্কাইবক নিৰ্মাণক অধিকাৰ; আ ঐ সভ আৰ্কাইবক ই-প্ৰকাশন/ প্ৰিংট-প্ৰকাশনক অধিকাৰ ৰখৈত ছথি। ঐ সভ লে কোনো ৰায়ল্টী/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাৱধান নৈ ছৈ, সে ৰায়ল্টী/ পাৰিশ্ৰমিকক ইচ্ছুক ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ ◌্তা রিদেহসঁ নৈ জুড়থু। রিদেহ ই পত্ৰিকাক মাসমে দু টা অংক নিকলৈত অছি জে মাসক 0১ আ ১৬ তিথিকেঁ www.videha.co.in পৰ ই প্ৰকাশিত কএল ◌াএত অছি।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: https://fonts.google.com/ , https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts , https://keyman.com/

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.videha@gmail.com)

Cover designed by AUM GAJENDRA THAKUR

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক রিদ্যাপতি- *ঠিত্র রিদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা*

মৈথিলী ভাষা জগজ্জননী সীতাযাঃ ভাষা খাসী৯। হনুমন্তঃ উক্তবান- মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্।

খনুক্ৰম

ঐ খংকমে খছি:-

২.৩.সংতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁগৌহী'- মংগৰৌনা (ধাৰারাহিক উপন্যাস) (পন্দ্রহম খেপ)

২.৪.মনোজ ঝা মুক্তি- হার্দিক শুভকামনা!!

২.৯.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ- নঘুকথা- খাসক ফূন

২.৬.প্রণর ঝা- মত্মনিধ্ঠাক সংস্কৃতি

২.৭.কুন্দন কর্ণ- দূ টা রীহনি কথা- নাম/ ৰঁহী

২.৫.পৰমানন্দ নান কর্ণ- তুনমীক মাহাত্ম্য

২.৯.খাচার্য ৰামানংদ মংডন- মৈথিনী শৈনী পৰ রিরাদ

২.১০.খাশীষ খনচিন্হাৰ- ডা. ৰামদের ঝা, চংদ্রনাথ মিশ্র খমৰ এরং উদযনাৰাযণ সিংহ নচিকেতা

পদ্য

৩.১.প্রমোদ ঝা "গোকুন"- নিজ খস্তিত্বক খাতিৰ

২.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্র- নোক-জিনগী

২.২.সংতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁগৌহী'- ভৰ্মিনাক ৰিদ্ৰোহ (খণ্ড-কাৰ্য্য দোসৰ খেপ)

১.০.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয়

Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement

T.K. Oommen writes in the "Linguistic Diversity" Chapter of "Sociology", 1988, page 291, National Law School of India University/ Bar Council of India Trust book: "... the Maithili region is found to be economically and culturally dominated by Brahmins and if a separate Maithili State is formed, they may easily get entrenched as the political elite also. This may not be to the liking and advantage of several other castes, the traditionally entrenched or currently ascendant castes. Therefore, in all possibility the latter groups may oppose the formation of a separate Maithili state although they also belong to the Maithili speech community. This type of opposition adversely affects the development of several languages."

T.K. Oomen further writes: "... even when a language is pronounced to be distinct from Hindi, it may be treated as a dialect of Hindi. For example, both Grierson who undertook the classic linguistic survey

of India and S. K. Chatterjee, the national professor of linguistics, stated that Maithili is a distinct language. But yet it is treated as a dialect of Hindi". (Ibid, page 293)

Parallel Literature

The references to parallel literature are found in Vedas, where Narashanshi is referred to as parallel literature.

Parallel Literature in Maithili

The need for parallel literature in Maithili arose due to the constant onslaught on literature and dignity by the Public and Private Academies, for example, Maithili-Bhojpuri Akademi of Delhi, Maithili Akademi of Patna, Sahitya Akademi of Delhi, Nepal's Prajna Pratishthan, all of which are government Academies. In addition to these Academies, the onslaught on Maithili Literature and dignity was constantly done by the so-called literary associations which were recognised by the Sahitya Akademi and were the main tool for usurping all the literary space meant for this language. Besides these, the funding to these and other parochial associations and organisations led to the presentation of an interface in the name

of Maithili, which was mediocre and non-representative.

The Book of Bihari Literature (Abhay K. Editor)

This book contains five translations from non-representative Maithili short stories into English by Vidyanand Jha. Nagarjun (Maithili's Yatri) and Usha Kiran Khan are from the Hindi quota though both got the Sahitya Akademi prize from the Maithili quota. Vibha Rani and Rajkamal Chaudhary are from the Maithili quota though both wrote in Hindi also.

This book is edited by Abhay K. who has read Samskrit only up to high school. Yet he pretends to translate Arthashastra directly from Samskrit into English. I am Kovid in Samskrit and from the quality of the translation, I can presume that he has used some intermediary language in translating Samskrit texts into English. It is a matter of ethics to acknowledge the source.

Vidyanand Jha's translation is below par, for example, he has no inkling what would be the English word for 'olak sanna', and there are plenty of such

instances. I have some suggestions for him: First, read A Bird's Eye View on Mithila by Rajnath Mishra, it mentions all the terms for which you could not find English equivalents. Then go to the Videha archive (www.videha.co.in) and look for Umesh Mandal's Picture Dictionary containing vegetation, animals and skill sets of Mithila, here you will find the actual photographs too. Further, under A Parallel History of Maithili Literature (Videha www.videha.co.in), you will find sample English translations of some Maithili short stories. Therefore, what Vidyanand Jha is presenting as exotic is the original thing of the Maithili Language (but not that of Maithili literature, as was two decades ago). Interestingly his choice of short stories reminds me of Contemporary Maithili Short Stories (Maithili short stories translated into English) edited by Murari Madhusudan Thakur and published by the Sahitya Akademi in 2005. It seems that the stories in this selection are leftover material from that collection. Rip Van Winkle awoke after two decades but Vidyanand Jha is still in slumber not realizing the changes that have happened during the period.

If you compare the translation of this selection vis-a-

vis the English translation of Latin American Spanish literature, you would be able to understand the difference.

But these types of selections are not known for their literary excellence, Harper Collins publishes these types of selections for five-star hotels and Airport lounges. The publishers announced this book on March 22, 2022. So, in 6-7 months, you will get old materials only.

The Bride: The Maithili Classic Kanyadan by Harimohan Jha (1908-1984) translated into English by Lalit Kumar (Assistant Professor, Department of English, Deen Dayal Upadhyaya College, University of Delhi)- Harper Perennial (Harper Collins Publishers)

I had pre-ordered the book, which was scheduled to be delivered to my kindle account on the 1st of December 2022, but the delivery date was postponed, and it was delivered to my account on the 14th of December 2022.

When Maithili was recognised by the Sahitya Akademi (National Academy of Letters- of India) way back in 1965, Late Ramanath Jha stated that his

Maithili language is saved now (Maithilik Vartman Samasya, Ramanath Jha).
Sh. Harish Trivedi has committed the same mistake. In his foreword Harish Trivedi writes- "In Hindi, the language to which Maithili is the closest (and of which it was indeed an integral part until it was granted recognition as a separate language by the constitution in 1993) ...."

Harish Trivedi refers to the inclusion of Maithili in the eighth schedule of the constitution of India. Here the year mentioned should be 2003 instead of 1993. Moreover, Maithili was a separate language in 2003, 1993, and 1965 and during the time of pre-Jyotirishwara Vidyapati. The status granted to Maithili by Sahitya Akademi and the Constitution of India, on the other hand, strengthened the hands of the obscurantist elements like Ramanath Jha, Shardananda Jha (he is not a famous person but why I have taken his name, I will explain it later) and others who gaslighted Harimohan Jha. Harimohan Jha's Khattar Kakak Tarang, Pranamya Devata, Rangshala and Charchari all these books were eligible for the Sahitya Akademi Award initiated in 1966 for Maithili (because of recognition given to Maithili by

Sahitya Akademi in 1965. But a philosophy treatise was awarded the prize in 1966, this philosophy book itself is a horrific one, and if one has read the book to understand the nuances of Indian Philosophy, then he will have to unlearn first to be able to grasp the philosophical concepts from a new book on Indian Philosophy. In 1967 no award was given for the Maithili Language.

Ramanath Jha's obscurantism vis-à-vis Panji is evident from one example (because Lalit Kumar also seems to have followed in his footstep, though he gives credit for his ignorance to some other writers). He was casteist, conservative and confused. The inter-caste marriage in Panji was well known to him (but he chose to keep the Dooshan Panji secret- which has been released by us on google books in 2009), and it was apparent that the great navya-nyaya philosopher Gangesh Upadhyaya married a "Charmkarini" and was born five years after the death of his father (see our Panji Books Vol I & II available at http://videha.co.in/pothi.htm). Sh. Dinesh Chandra Bhattacharya writes in the "History of Navya-Nyaya in Mithila".

"The family which was inferior in social status is now extinct in Mithila- Gangesha's family is completely ignored and we are not expected to know even his father's name.", which is a total falsehood. He writes further that all this information was given to him by Prof. R. Jha. So how would this casteist-conservative-confused allow the award to be given to Sh Harimohan Jha? So, the Sahitya Akademi saved the Maithili Language by recognizing it, as asserted by Prof. R. Jha, is wrong and so is the assertion made by Sh. Harish Trivedi.

Mr Lalit Kumar is a young person, but he is being misused by some obscurantist elements, who gaslighted Harimohan Jha. Harimohan Jha stopped writing in Maithili following the recognition of it by Sahitya Akademi and was awarded the Sahitya Akademi prize for his autobiography in 1985, after his death, which means nothing.

Mr Lalit Kumar writes- "Yoganand Jha's Bhalmanusha (1944) and Shardananda Jha's Jayabara (1946) attack such social divisions that played a decisive role in marriages." Yoganand Jha's Bhalmanusha (1944) was indeed a pathbreaking novel, but Shardananda Jha's novel was reactionary. Prof Radha Krishna Choudhary

rightly observes- "Yoganand Jha's 'Bhalamanusa' deals with the social problems connected with the problem of marriage. As a reply to this novel, Shardanand Jha wrote a second-rate novel 'Jayabara,' having little literary merit. (RADHAKRISHNA CHOUDHARY A Survey of Maithili Literature)

Mr Lalit Kumar for his Panji-related ignorance gives credit to Mm. Parmeshwar Jha's ''Mithila Tattva-Vimarsha." Prof Radha Krishna Choudhary rightly observes- "Mm. Parmeshwar Jha's 'Mithila Tattva-Vimarsha' is the history of Mithila in Maithili prose and is based mainly on tradition. Mm. Mukunda Jha Bakshi's 'Mithilabhashamaya Itihas' gives an account of the Khandawala dynasty. From the point of view of modern Maithili prose, these two works are important, though from the historical point of view, are unreliable. (RADHAKRISHNA CHOUDHARY A Survey of Maithili Literature)

The following excerpt from Our Panji Prabandh (part I&II) is being reproduced below for ready-reference:
-

মহাৰাজ হৰসিংহদেৱ- মিথিলাক কৰ্ণাট ৱংশক। জ্যোতিৰীশ্বৰ ঠাকুৰক ৱর্ণ-ৰত্নাকৰমে হৰসিংহদেৱ নায়ক থাকি ৰাজা ছলাহ।

1294 ৡ. মে জন্ম ঋা 1307 ৡ. মে ৰাজসিংহাসন। ঘিযাস্দ্দীন ত্ৱগনকসঁ 1324-25 ৡ. মে হাৰিক ৰাঁদ নেপান পনাযন। মিথিনাক পঞ্জী-প্ৰৰঁন্ধক ব্ৰাঁহ্মণ, কাযস্থ ঋা ক্ষত্ৰিয মধ্য ঋাধিকাৰিক স্থাপক, মৌথিন ব্ৰাঁহ্মণক হেত্ত্ৱ গ্ৱণাকৰ ঝা, কৰ্ণ কাযস্থক নেন শংকৰদত্ত, ঋা ক্ষত্ৰিযক হেত্ত্ৱ রিজযদত্ত এহি হেত্ত্ৱ প্ৰথমতযা নিয়ুক্ত ভেনাহ। হৰসিংহদেরক প্ৰেৰণাসঁ- ঋা ৡ হৰসিংহদের নান্যদেরক রংশজ ছনাহ, জে নান্যদের কাৰ্ণাট রংশক ১০০৯ শাকেমে স্থাপনা কেনে ৰহথি- নন্দৈদ শূন্যং শশি শাক রৰ্ষে (১০১৯ শাকে)... মিথিনাক পণ্ডিত নোকনি শাকে ১২৪৮ তদন্ৱসাৰ ১৩২৬ ৡ. মে পঞ্জী-প্ৰৰঁন্ধক রৰ্তমান স্বৰূপক প্ৰাৰম্ভক নিৰ্ণয কএনহ্নি। প্ৱনঃ রৰ্তমান স্বৰূপমে থোডে ৰূঁদ্ধি রিনাসী নোকনি মিথিনেশ মহাৰাজ মাধর সিংহসঁ ১৭৬০ ৡ. মে ঋাদেশ কৰরাঁএ পঞ্জীকাৰসঁ শাখা প্ৱস্তকক প্ৰণযন কৰরঁওনহ্নি। ওকৰ রাঁদ পাঁজিমে (কখনো কান রৰ্ণিত ১৬০০ শাকে মানে ১৬৭৮ ৡ. রাস্তরমে মাধর সিংহক রাঁদমে ১৮০০ ৡ.ক ঋাসপাস) শ্ৰোত্ৰিয নামক একটা নর ব্ৰাঁহ্মণ উপজাতিক মিথিনামে উৎপত্তি ভেন।

So, the Srotriyas as a sub-caste arose around 1800 CE as per authentic panji files.

Sh. Anshuman Pandey [Gajendra Thakur of New Delhi provided me with digitized copies of the genealogical records of the Maithil Brahmins. The pañjikara-s whose families have maintained these records for generations are often reluctant to allow others to

pursue their records. It is a matter of 'intellectual property' to them. I was fortunate enough to receive a complete digitized set of pañjī records from Gajendra Thakur of New Delhi in 2007. [Recasting the Brahmin in Medieval Mithila: Origins of Caste Identity among the Maithil Brahmins of North Bihar by Anshuman Pandey, A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy (History) in the University of Michigan 2014]. Later these Panji Manuscripts were uploaded to google books in 2009).

The so-called Maharajas of Darbhanga were permanent settlement zamindars of Cornwallis, and there were so many in British India, but in Nepal there were none. In the annexure of our book (Panji Prabandh vol I&II), we have attached copies of genealogy-based upgradation orders (proof of upgradation for cash). So, before 1800 CE, there was no srotriya sub-caste in British India and there is no such sub-caste within Maithil Brahmins in Nepal part of Mithila even today. Srotriya before that referred to following some education stream in British India, in Nepal it still has that meaning.
Mr Lalit Kumar further tries to put his agenda by

writing “Harimohan choose a middle ground in his reformist agenda.” He gives laughable reasons for his contention viz. “he espouses the significance of local traditions, languages, scripts, education system, and moral values” thereby meaning that these are conservative values!

(All the referred books are available for free pdf download from the link http://videha.co.in/pothi.htm)

VIDEHA MAITHILI LITERATURE MOVEMENT AND A PARALLEL HISTORY OF MAITHILI LITERATURE

Therefore, the missing portions, the ignored and non-represented aspects of society, started to be chronicled. It led to the depiction marked by the richness of vocabulary and experiences and was a revolution in literature and art as far as people speaking Maithili are concerned. The quality now has not remained mediocre. The real power of the Maithili language was realised by the native speakers, mediocrity was replaced by excellence. This attempt at the writing of History of Parallel Literature for the Maithili Language arose as the mediocre agency (private and governmental) funded so-called

mainstream literature, which has no readership, and no acceptance among the speakers of Maithili continued to be presented by these Akademies as representative literature. The mediocre interface of Maithili literature was presented by the government radio and television stations also. Literary journals like Museindia (www.museindia.com) & Publishers like Harper Collins were also used for their sinister design.

খ্বপন মংতর্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

১.২.খ্বংক ৪০৪ পৰ িটপ্পণী

ৰেরতীৰমণ ঝা

খ্বাদৰণীয সংপাদক মহোদয, মৈথিনীক ঙ্র-পত্রিকা রিদেহক ০৪ম খ্বংকমে খ্বাচার্য শ্রী ৰামানংদ মংডনক খ্বানেখ ' মিথিনা-মৈথিনী : খ্বসমংজসক ষ্টিতি' পঢ়নহুঁ।

সভসঁ পহিনে খ্বপনেক সংপাদক মংডনকেঁ ধন্যরাদ দ' দী জে খ্বাচার্য মংডনজীক মৈথিনীক পচ্ছমী রোঁনী খ্বর্থাত রঁজ্জিকামে নিখন ৰচনাকেঁ খ্বপন পত্রিকামে স্থান দ' দেনে চ্ছী।এহিনা খ্বা ূ মৈথিনীক দক্ষিণী রোঁনী খ্বর্থাত খ্বংগিকাকে সেহো দের ,সে খ্বাশা করৈ চ্ছী।ঙ্র ধ্যাতর্য জে কেন্দ্রীয মৈথিনী ক্ষেত্রোম মৈথিনীক

अलग-अलग बोली छै।जेना श्रोत्रिय बोली,आम ब्राह्मण कायस्थक बोली तथा एहिसँ इतर वर्गक बोली।जकरा ठेठ शब्दमे सोलकनक भाषा कहल जाइ छै। मिथिलाक मुजरा(मुसलमान)क भाषा सेहो मैथिलीक बोली छी।हमरा जनैत ओहू बोली सभमे लिखल रचनाकेँ मैथिली पत्रिका सभकेँ स्वीकारक चाही।एहिसँ मैथिली सभ जल्द मिझ्ंा हेत ।समाजक हर वर्ग मैथिलीके अपनेतै।हम आचार्य मंडलजीकेँ सेहो एहि लेल धन्यवाद दै छी जे ओ जर्बरदस्ती अपना उपर मानक मैथिली नहि थोपि,ओहि क्षेत्रक आम लोकक भाषा (पश्चिमी बोली)मे रच ा करै छथि।एहिसँ ओहि क्षेत्रक लोकमे जरूर अपन मातृभाषाक प्रति आकर्ष जगतै।

अस्तु,हम मंडलजीक विचारसँ पूर्ण सहमति रखै छै। मैथिली भाषाक क्षेत्रीय विस्तार आ आम जनक समर्थन लेल मैथिलीक समस्त बोलीके ल'क' चलबै आवश्यक छै।एहिसँ मैथिलीक पाठकक सीमाक विस्तार त' हेबे करतै।संगहिं संपूर्ण मैथिल भाषी क्षेत्रमे लोकभाषाक माध्यमसँ शिक्षाक मार्ग सेहो प्रशस्त हेतै।

दोसर बात जे मिथिला राज्यक निर्माणक हेतु आब अपन पूरा आधार के बदलबै जरूरी छै। मैथिली भाषी क्षेत्रक जिला देवघर,गोड्डा,दुमका, साहिबगंज आदि झारखंडमे चलि गेल ैै। प्रस्तावित मिथिला राज्यमे शामिल करबै तकनीकी ूपसँ आब बेसी कठिन छै।ओना डा० जयकांत मिश्र मिथिला राज्यक समर्थन बास्ते ओहू क्षेत्रक दौरा कयने रहथि।मुदा से झारखंड बनैसँ पहिले।जे किछु- आब जखन अपन भाषा, बोलीक आधार पर बँटै लेल उताहल अछि,त' मैथिली भाषाक नाम पर राज्यक निर्मा कठिन आ अव्यावहारिक अछि।तेँ उत्तर बिहार के अलग मिथिला

বাজ্য বনাযব তার্কিক অছি।ওদনা মিথিনাক এক প্রচনিত নাম তিবহুতকে মুজফ্ফবপুব কমিশ্নবী অপনা জগহ বচাক' অখনহু বখনে অছি। অখনহু ও তিবহুত কমিশ্নবী কহবৈযৈ।একব অতিবিক্ত মিথিনাক নাম বিদেহ সেহো অছি।ও পশ্চিম চংপাবণ তক অছি।পূজ্য বাপূ অপন আত্মকথামে একব উনেখ কযনে ছথি।ও জখন পহিন বেব(১৯১৭) বিহাবক যাত্রা পব আযন বহথি ত' ও চংপাবণ পহুঁচি নিখনে বহথি জে হম বিদেহ ভূমি পহুঁচি গেনহুঁ।তেঁ মিথিনা বাজ্যক পশ্চিমী সীমা ত' নি ্ধাবিত অছিযে।একবা গংগা আ মহানংদাক পাব শেষ মৈথিনী ভাষী ক্ষেত্র ধবি ন' জযবাক হেতৈ।নেপানক মিথিনা বাজ্য,নেপানক াগবিক পব ছোড়ি দিযৌ।

আচার্য মংডনজীক বিচাবমে একেটা বাত হম জোড়ৈ ী জে মিথিনা বাজ্যক মাংগ নেন হমবা সভকেঁ উত্তব বিহাব কে অতিবিক্ত দক্ষিণ বিহাবক সংপূর্ণ মৈথিনী ভাষী ক্ষেত্র কে শামিন কববাক চাহী ।এহিসঁ গংগা পাবক ভাগনপুব,বাঁকা,মুংগেব, জমুই আদি বিহাবক ক্ষেত্র সেহো শামিন ভ' জাএত।জহাঁ ধবি বংগান আ ঝাবখংডক মৈথিনী ভাষী ক্ষেত্রকে এহিমে শামিন কববাক বাত ছৈ,ত' এহি নেন কেন্দ্র সবকাব পব দবাব বনাএন জাএ।বাঁকী নেন বিহাব সবকাব পব ।এহিমে এহি ক্ষেত্রক জনতাক মাংগ ত' আবশ্যক অছিযে ।জন প্রতিনিধি সভক ভাগীদাবী সে ো বড় মহত্ত্বপূর্ণ অছি ।কাবণ বিধানমংডন আ সংসদমে জনতাক আবাজ বনিক' ওএহ ঠাড় হেতাহ।

শুভকামনাক সংগ, ভবদীয,

-বেবতীবমণ ঝা, কৈনিফোর্নিযা(অমেবিকা) সঁ

প্রণর কুমাৰ ঝা

পৰমানঁদ নান কর্ণ জী রিদেহ কে পুৰনা অঁক পৰ হমৰ মন্তর্য কে সঁজ্ঞান মে নৈত এরঁৰী তিৰদ্যতা মে নিখন নেখ কে দেরনাগৰী সঁস্কৰন সেহো দেনাহ অছি, সে দেখ প্রসন্নতা ভেন। কিছ কামন আর্থিক টঁিপ দেনাহ অছি সে কিছ সাধাৰণ মৈথিনী পাঠক কে নেন উপযোগী হেতভ্ৰাক, জিনকা বুঁঝন ছন তিনকা নেন ৰিমাগন্ডৰ। সঁজোগ সে ঐ অঁক মে হমৰো একটা কথা জে প্রকাশিত ভেন ওকৰ কথানক ফ়িনান্সিযন নিঠঁৰেসীএ কে গর্দ-গির্দ ঘূমগত ছৈক। কৈনাশ জী কোৰিযাভ্ৰ নোরঁন পুৰস্কাৰ রিজেতা কে করিতা কে মৈথিনী অনুরাদ দেনাহ, স্বাগত। নোরেঁন রিজেতা সঁপ্রতি রিশ্ব মে কৈ ত্ৱৰহক ভার কে কৈ তৰহে নিখয ছয আ অঁতর্ৰাধ্রুীয অনুরাদ দ্বাৰা কোনা কোনো ৰচনা সভ কে রিস্তাৰ ভেটঁয ছৈ, ঐ সে ভ্ৰ একটা সঁকেত ভেটঁয ছয।

অনগ মিথিনা ৰাজ কে শুৰূ মে হম কোনো রিশেষ সমর্থক নৈ ৰহনদ্য, আ একৰ পৰিকল্পনা কে ন ক সময সময পৰ হমৰ কতেক প্রশ্ন আ সঁশয ৰহনে অছি। মুদা যদি পিছনা এক দশক মে মিথিনা ক্ষেত্র কে প্রতি সৰকাৰ কে ৰরৈযা আ এহি রীঁচ মিথিনা ক্ষেত্র মে আযন ৰাজনৈতিক আ আর্থিক সামাজিক জাগৰ (নদ্যএ-নদ্যএ সহী) কে রাঁদ মিথিনা কে সার্থক রিকাস নেন অনগ মিথিনা ৰাজ্য কে আন কোনো রিকল্প নজৰো নৈ আরঁয অছি। আচার্য ৰামানন্দ মঁডন, অপন নেখ মে ঐ মাদে নিখনগথ অ ি জে আগামী রিঁহাৰ রিধানসভা চুনার 2025 নগঠিযা গেন ছি আ জোঁ ক্ষেত্র কে নেতা, সিরিন সোসাযটী আদি এহি উচিত সময মে সঁগঠিত ভ২ পুৰজোৰ প্রযত্ন কৰয ত সঁভর অছি জে ভ্ৰ মাঁগ সাকাৰ হোয। কেঁদ্র আ ৰাজ্য সৰকাৰ কে সেহো চাহিএ কি রেঁহতৰ

प्रशासन आ क्षेत्र के विकास लेल ऐ दिशा मे सकारात्मक प्रयास करथ, सावत ऐ से जनक पाप किछु कम होय। विपक्ष के सेहो क्षेत्र के एकटा पैघ आबादी के माँग के सकारात्मक मुद्दा बनेबाक चाहिए। अलग राज्य के माँग के संगे एकर भविष्य के आर्थिक राजनैतिक योजना आ गतिविधि पर सेहो विचार विमर्श होवत रहबाक चाहिए। बाँकि होवहे वही जो राम रचि राखा।

"कोशी कमला के बाढ़" कविता हृदय के छूलक।

-प्रणव कुमार झा, अनुभाग अधिकारी, राष्ट्रीय परीक्षा बोर्ड, नव दिल्ली,

दूरभाष (कार्यालय): 011-45493034

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाउ।

गद्य

२.१.डा.ज़ियाउर रहमान जाफ़री- मैथिली प्रबंध काव्य हुनरहाक बेटी मे फजलुर रहमान हाशमीक दृष्टि

२.२.प्रणव झा- आपातकालीन चिकित्सा आ जंक्शनिर केयर मे

২.১.ডা.জ়িযাঙৰ ৰহমান জাফ়ৰী- মৌথিনী প্রবংধ কাব্য ৰরহাক ৰ্ঁটী মে ফজনুৰ ৰহমান হাশমীক দৃষ্টি

ডা.ড়িযাউৰ ৰহমান জাফৰী

মৌথিলী প্ৰবঁধ কাব্য হৰৱহাক ৱেঁটী মে ফজলুৰ ৰহমান হাশমীক দৃষ্টি

মৌথিলী সাহিত্যক ওতিহাসমে আচার্য ফজলুৰ ৰহমান হাশমী জীক নাম প্ৰথম মুস্লিম কৱিক ৰূপমে প্ৰতিষ্ঠিত অছি | শ্ৰী হাশমী জীক জন্ম 09 জনৱৰী 1942 কেঁ পটনাক ৱঁৰাহ (পটনা)নামক স্থান পৰ ভেল ছল, মুদা ভাৰত আ পাকিস্তানক ৱঁটৱাৰাক ৱাঁদ ও ৱিঁহাৰক ৱেঁগূসৰাযমে শৰণ নেলনি। হিনক পিতাজীক পাঁচ ভাগ ছলখিন, জাহিমে সঁ চাৰি ভাগ পাকিস্তান কেৰ কৰাচী আ না ৌৰ চলি গেল ছলখিন। মুদা ও চোট ৱঁচা হাশমী অপন পিতা ’সলীমউদ্দীন ফাতমী’’ক ও কহি কই ৰোকি দেল গেলৌক জে হম সভ ভাৰত ছোড়ি কই কতহু নহি জাযৱঁ। জে ভগৱান পাকিস্তান ছৈথি সৈহ ভাৰতক ভগৱান সেহো ছৈথি। ও হমৰা সৱঁহক ৰক্ষা সৱঁ ঠাম কৰৈত ছথি, তখন অপন দেশ ছোড়ি কই কী ফাযদা?

পিতাজী হুনকৰ বাঁতসঁ এতেক প্ৰভাৱিত ভেলাহ জে এহি দেশমে ৰহবাঁক দৃঢ় নির্ণয় নই লেললি। ফজলুৰ ৰহমান হাশমীক মাতৃভাষা উর্দূ ছললি। পঢ়ল-লিখল পৰিৱাৰ ছল। হুনকা তয সঁ নদীম আ কাৰৱাঁ জৈসন পত্রিকা প্রকাশিত হোগত ৰহল , বাঁদমে হিন্দী পত্রিকা ’এক-এক কতৰা’ সেহো প্রকাশিত হোময লগল ছল আ ’আজ’ সেহো..

হিন্দীক একটা মহত্বপূর্ণ ৰাজনীতিক আ সাহিত্যিক প৹ িকা ’দূসৰা মত’ কেৰ প্রকাশন হুনকৰ বেটা এ.আৰ আজাদ দ্বাৰা কয়ল জা ৰহল অছি। এ পৰিৱাৰ এখনহুঁ সাহিত্যিক অছি। হিনক বহুতো বেটা-বেটী আ ভাগ সভ ৰচনাকাৰ ছথি।

শ্রী হাশমী উর্দূমে পঢ়লে ছলাহ। হিনকৰ অপন ঘৰকেঁ ছোড়ি মৈথিলীক অপভ্রংশ ৰূপ সম্পূর্ণ গলাকামে বাজল জাগত ছল। ঘৰমে এ ভাষা বজলাগ মনা ছলৈক। কাৰণ গামক অশিক্ষিত বর্গমে অগ ভাষাক প্রযোগ হোগত ছল তেঁ এ মানসিকতা বিকসিত ভই গেল ছলৈ কি এ ভাষা কম পঢ়ল লিখল লোকক ভাষা অছি। মুদা শ্রীমান হাশমীকেঁ এহি ভাষাসঁ বহুত প্রেম ছললি. গামক লোকক সংগ ও যৈহ ভাষা বজৈত ছলাহ।বিদ্যাপতিক দেসিল বযনা সব জন মিট্ঠা জকাঁ হুনকা এ ভাষা বাজব আ সুনব বহুত পসীন ছললি. যদ্যপি এ ভাষা মৈথিলী নহি ছল মুদা মৈথিলীসঁ বহুত মিলৈত জুলৈত ছল। হুনকৰ ভাগ গুলাম মোহীউদ্দীন চাঁদ কহৈত ছলাহ কি এক দিন জখন ও ওহি ভাষামে গপ শুৰূ কয়ললি তঁ হুনকা বহুত ফটকাৰল গেল ছললি, মুদা ও উতাৰা দেললি কি গহো একটা ভাষা অছি আ কোনো নব ভাষা সীখলা পৰ কোনো লোকসান নহি হোগত ছৈক। হাশমী মৈথিলী ভাষী নহি ৰহিতহুঁ মৈথিলী ভাষা আ সাহিত্য পঢ়য লগলাহ।

শ্রী হাশমী মৈথিলীমে নিৰংতৰ লেখন আ প্রকাশন শুৰূ কয়লনি. হিনক আৱাজমে একটা জাদূ ছলনি, তেঁ উর্দূ মুশায়ৰাক সংগ হিনকা মৈথিলী কবি সম্মেলনক সেহো দূৰ-দূৰ ◌ং আমংত্রিণ আবৈত ছলা. আকাশৱাণী দৰভংগা আ পটনামে নিয়মিত ৰূপসং প্রস্তুতি দেবয় লগলাহ। আ বহিত কম সময়মে হিন্দী আ উর্দূ মৈথিলী কবিক ৰূপমে হিনকৰ প্রসিদ্ধি পসৰি গেল হিন্দীমে জখন বাল কবিতা, লঘুকথা লেখ আ গজল লিখৈত ছলাহ, ওতহি দূ মে গদ্য আ কবিতা দুনূ মে পাবংদী সঁ লিখৈত ছলাহ।ওহি সময়ক প্রসিদ্ধ উর্দূ পত্রিকা 'বীসবীং সদী' মে প্রকা ◌িত হোয়বৰ গৌৰৱক ৱিষয় ছলৈ। হিনক ৰচনা ওতয় নিৰংতৰ প্রকাশিত হোগত ছলা। উর্দূ পত্রিকা উমংগ মে প্রকাশিত হিনকৰ গীত -

অপন জীহ কে অসৰ দিয়ৌ
ভলে কঠিন হো, ওকৰা মোম মে বদলি দিয়ৌ

কতেকো স্কূলমে একটা প্রার্থনাক ৰূপমে গাওল জাগত ছল কা। মৈথিলীক জাদূ হিনকা পৰ এতেক কাজ কেলকনি জে ৱর্ষ 1996 মে হিনকা অপন কৃতি অর্দ্ধ্ল কলাম আজাদ লেল সাহিত্য অকাদমী পুৰস্কাৰসঁ সম্মানিত কয়ল গেল। এতবে নহি, সাহিত্য অকাদমীক সলাহকাৰ সমিতিক সদস্য সেহো ছলাহ, আ সাহিত্য অকাদমীক ছহসঁ বেসী পোথীক মৈথিলী অনুৱাদ কয়লনি, জাহিম ফিৰাক গোৰখপুৰী, মীৰ তাকী মীৰ আদিক প্রসিদ্ধ জীৱনী শামিল অছি.পাঠ্যক্রম লেল ৱিজ্ঞানক কিতাবৈ সেহো লিখলনি জে বিহাৰ সৰকাৰক শিক্ষা ৱিভাগ সং মংজূৰ ছল, আ স্কূলমে পঢ়াওল জাগত ছলা। হিনক মৈথিলী ৰচনা সেহো পাঠ্যক্রমমে শামিল কয়ল গেলা।

ঋাগযো রিঁহাৰ রোঁর্ডক মৌট্রিক ক্লাস মে হিনক করিতা ’থর্মসক চায’ পঢ়াওল জাগত ঋছি.হিনক মৌথিলী সাহিত্যিক রিকাস পৰ কতেকো লোক পীএচডী কেললি.রর্তমানমে নরল কিশোৰ মহতো মিথিলা রিশ্বরিদ্যালয দৰভংগাসঁ মৌথিলী সাহিত্য পৰ পীএচডী কই ৰহল ছথি।হিনক করিতা সংগ্রহ ’ৰশ্মি ৰশ্মি’ ঋা হিন্দী গজলক পোথী ’মেৰী নীঁদ তুমহৰে সপনে’ হিন্দীমে প্রসিদ্ধ ঋছি, মুদা মৌথিলী মে ’নির্মোহী’ ঋা ’হৰৰহাক রেঁটী’ক ৰচনা হিনি ঋপাৰ প্রসিদ্ধি প্রদান কেলক ঋছি নির্মোহী মৌথিলী করিতা 1977 মে সমৰরান প্রিংটিংগ প্রেস, লখনউসঁ প্রকাশিত ভেল ছল. হৰরাহক রেঁটী হিনক দোসৰ কৃতি ঋছি, জে সীতাক জন্মসঁ শুৰু হোগত ঋছি.এহি ৰচনামে সীতাক রন গমনক চিত্রণ এহি তৰহেঁ কযল গেল ঋছি জে পঢ়ৈত কাল লোৰ নিৰংতৰ রঁহয লগৈত ঋছি. হি কৃতিমে সীতাক জন্ম সঁ লই কই পৰলোকমে প্রস্থান ধৰিক কথা সমেটল গেল ঋছি। ৰামক পৰম্পৰা ঋা শিষ্টাচাৰক পালল কৰৈত সীতাক মাতাক ৰূপমে দেখাওল গেল ঋছি।

মৌথিলী খংডকারয হৰরাহক রেঁটীমে ঋযোধ্যা পহুঁচলা পৰ মাতা সীতাক স্বাগত জাহি তৰহেঁ হোগত ছৈক, এহল ঋদ্ভুত ঘটলা সংভরতঃ কোনো ঋান ৰামকারয মে ভেটৈৰ্ কঠিন ঋছি।শ্রী হাশমী গস্লাম ধর্ম সঁ সংৰঁধিত ছলাহ। গস্লাম ধর্মমে সেহো ও হজৰত মোহম্মদক পৰিরাৰ সঁ ঋাযল ছলাহ, একৰ রাঁদো হিনকা হিন্দূ ধর্ম পৰ গহীৰ ঋধ্যযন ছললি। ৰামাযণ, গীতা ঋা মহাভারতক গংভীৰতাপূর্রক ঋধ্যযন কেনে ছলাহ। দূৰ-দূৰ সঁ হিনকা প্ররচল লেল রঁজাওল জাগত ছললি। হিনকা ভীতৰ ঋপল রক্তৃত্ব কৌশল সঁ লোক কে রাঁন্হরাঁক ঋদ্ভুত ক্ষমতা ছললি.

শ্রীৰাম মে সংরঁধ নির্রাহক খদ্ভুত ক্ষমতা ছলনি। হুনকা ভৰত খা কৈকেযীক প্রতি ওহিনা প্রেম ছনি জেনা কৌশল্যা খা লক্ষ্মণক প্রতি ছলনি।খাদর্শ পতি, খাদর্শ পুত্র খা খাদর্শ ভাগক গুণ ৰামমে রিদ্যমান ছলনি। ৰারণক প্রতি সেহো হুনকা হৃদয মে কোনো ঘৃণা নহি ছলনি ও রেঁৰ-রেঁৰ লক্ষ্মণসং রঁহুত কিছু ৰারণসং সীখরাঁ লেল কহৈত ছথি, খা ৰারণকেঁ মাৰলাক রাঁদ, ৰাজ্য ওকৰ ভাগকে দেলাক রাঁদ রাপস খযোধ্যা খারিঁ জাগত ছথি। ৰামাযণক ঐহধ রঁহুতো সংরেদনশীল ঘটনাক রর্ণন শ্রী ফজলুৰ ৰহমান হাশমী কেৰ কার্য্য সংগ্রহ হৰরহাক রেঁটীমে কযল গেল খছি।

মৈথিলীশৰণ গুপ্ত একটা রিশিষ্ট উদ্দেশ্যক সংগ ৰাম কার্য্য সাকেতক ৰচনা কযনে ছলাহ, খা ও উদ্দেশ্য ছল উর্মিলাক রিৰহক রর্ণন কৰরঁ. গুপ্ত জীক সাকেতক রাঁদ ৰাম কার্য্যক লেখকক ধ্যান উর্মিলা পৰ পড়লৈক,মুদা সীতাক একটা পক্ষ সেহো ৰামক করিতামে হেৰাযল ছল। সীতা ৰাজা জনকক রেঁটী ছলীহ, মুদা সীতাক সৰল জীরলমে কতহু ৰাজকুমাৰীক চৰিত্র নহি ভেটল।ফজলুৰ ৰহমান হাশমী এহি পোথীক ভূমিক মে লিখনে ছথি- এহি পোথীক মাধ্যমে হম সভ সীতাক নিজীকৰণ কএনে ছী.খাগ হম জানকী জীকেঁ ৰাজাক রেঁটী মানি ক**ই** জে খধিকাৰ ছীনলে ছী সে ঘুৰা ৰহল ছী।

খণ্ড কার্য্য হৰরাহক রেঁটীক কথা সীতা কে জন্মসঁ শুৰু হোগত খছি. মৈথিলীক প্রসিদ্ধ করি শ্রী হাশমী এহি হৰরাহক রেঁটী মে লিখৈত ছথি -

হৰ জোতি ৰহল খছি হৰরহা

ভেঁটনে এক সুতা সুনয়নী
রৈহ সুতা রঁঢ়ি কই কহৌননি
জগ মে সীতা জনক নঁদিনী
আগূ সভ শিষ্টাচারক পালন করৈত ও সীতাক সৌন্দর্যক বর্ণন করৈত ছথি -

সূরজ জ্যোতি জকাঁ মুখমঁডল
আঁখি ছনৈক হিমকর কে সমান
জে দেখল ও রাঁজি উঠল
এহন দেখলহুঁ নহি আন
করি স্থাপিত করৈত ছথি জে রাজা জনককেঁ সীতাক রূপ মে বেঁটী তঁ ভেটলনি, এহি সঁসারকেঁ সীতা সন স্ত্রী সেহো ভেটল ি, জিনকর আদর্শক পালন করৈত স্ত্রী পূর্ণ ভই জাগত ছথি।এহি করিক শব্দ মে-

রাজা পৌনক পুত্রীঅপ্পন
জগ পৌনক গতিহাস
রঁরখাক হরিযালী সঁ ফির
হরিযর ভেল সরঁ ঘাস

রাম করিতা কে পারখী শ্রী হাশমী কহরাঁক প্রযাস কেলনি কি জনকক ঘরমে মাঁ সীতাক আগমন জনকর কিছু পুণ্যক পরিণাম ছৈক।

পুণ্যক ফল পুণ্য হোগত ছৈক

আ পাপক ফল পাপ
মহা পূণ্যক ৱঁল পৰ ৱঁললনি
জনক জানকীক ৱাঁপ

সীতা পৈঘ ভই গেল ছলি আ সভঙ্গা পিতা জকাঁ ৰাজা জনক সেহো অপন ৱেঁটীক ৱিৱাহক চিন্তা মে ছলাহ। জখন প্ৰতি ্ঞা কই নেনে ছলাহ জে কযো ধনুষ উঠাযত ৱৈহে সীতক ৱিৱাহ যোগ্য মানল জযতাহ। মুদা সনকা গহো ঠিঁতা ছলি জে এহন যোগ্য ৱৰ নহি ভেঁটত তখন মাঁ সীতা কুমাৰি ৰহি জযতী-

কগ দেনেন অপ্পন ঘোষণা
ভেনেন ৱিষাদ পৰ ভাৰী
এহন পুৰুষ যদি নহি ভেঁটনে
ৱৈদেহী ৰহত কুমাৰী

এহি পোথী মে আগূ সীতাক অপহৰণক ৱৰ্ণন অছি -

'ন'গেন চূৰা কে দসকন্ধা
সীতা কে নিজ দেশ
অনুপস্থিতি মে ৰাম নখন কে
ৱঁদনি ভিক্ষু সম ভেষ

শ্ৰী ৰাম সীতা স ৱিৰহ স পীড়িত ছথি.হনুমান জী এ ৱাঁত নহি দেখি সকৈত ছথি, আ ও মাঁ সীতা কে তকৱাঁ নেন নিকলি জাগত ছথি -

परम पुत्र जा पता ठनोंनिन
राष्टिका मे सीता
दस शीशक जुन्म क कारण अछि
अति मनीन पुनीता
रावण के अपन शक्ति पर र्दाम्भ गर्व छनैक.ओकरा नगैत छैक जे ओकर विशाल सेना आ पैघ साम्राज्य छैक. ए दुनू भाग राम आ नक्षमण हमरा सभक संग की करताह?

जान क रावण हर्षित भेन
करि देरै सभाक अंत
हम्मर की बिंगडि सकैत अछि
दू टा मात्र संत
राम आ रावणक बीठ युद्ध होगत छैक. एकटा न्यायक प्रतीक आ एकटा अन्यायक उदाहरण.जाहिर अछि न्याय आ अन्यायक र्द ठ न्याय सदिखन जीतैत अछि -

युद्ध भेन आ राम हाथ सँ
सभ जन्मी मरन गने
यहि तरह संहार दसुक
हररहाक पुत्री सँ भेन
हररहाक रेंटी एक मात्र राम कार्य नहि अछि , करि दर्शन,प्रकृति वर्णन, कार्य हेतु ओर महाकाव्यक गुण सेहो ठित्रितअछि । हाश्मी ए सत्यक उद्घाटन करैत छैक जे हर मनुक्खक एक दिन मररॉक अछि -

রহি ধরা পর জীবনধারী

এক দিন অবশ্য মরৈত অছি

নীক রেঁজায নাম অবশ্য

ধরতী পর পড়ল রহৈত অছি

জীবনক ক্ষণিকতা শ্রী হাশমীক উর্দূ আ হিন্দী ক ি তা মে সেহো দেখবাঁ মে অবৈত অছি । হিনক একটা প্রসিদ্ধ কবিতা অছি-

হম সময কে

কলংকিত কেনে ছী

হমর ভাগ

হমরা সঁ ডবৈত অছি

হমর ভাবনা জীবিত অছি

হমরা নগৈত অছি জেনা হম মবি গেল ছী

তহিনা ানক একটা প্রার্থনা গীত মে সেহো এহনে মৃত্যুক ভাব দেখবাঁ মে অবৈত অছি -

দিন-প্রতিদিন ডবা জাগত ছী

হমর মিত্র

হমরা গজোত

হমর পাস নহি অছি

এহি তরহ হম দেখৈত ছী জে শ্রী ফজ়লুর রহমান হাশমী মৈথিলীমে বাম কবিতাক পহিল মুস্লিম লেখক ছথি যদ্যপি ওহো সত্য অছি জে মুস্লিম সাহিত্যকার লোকনি বামকার্য্য পর আন ভাষা মে ানত কম লিখনে ছথি, তেঁ ফজলুর রহমান হাশমীক মহত্ত্ব আওর বঁঢ়ি জাগত ছনি.ানকা হিন্দূ ধর্মক গহীর জ্ঞান ছলনি, তাহি লেল ও কোনো পাত্রক ভূমিকা নিভা সকৈত ছলাহ. ও ভাগবত গীতা কে

উর্দূ মেঁ কার্য্যাত্মেক অনুরাদ সেহো কৰনকৈ, জেকৰা উর্দূ অকাদমী, দিল্লী দ্বারা রঁহুত দিন তক প্রকাশন নেন ৰাখন গেনৈ, আ রাঁদমে খারিজ কই দেন গেনৈক। হুনকৰ প্রকাশনাধীন একটা কিতারঁক নাম হদীস কা পৰিচয় অছি জকৰামে হজৰত মোহম্মদক জীরনী রঁতাওন গেন অছি । অপন এহি রিদ্বতাক কাৰণ রেঁগূসৰায়ক সাহিত্যকাৰমে দিনকৰক রাঁদ হুনকৰ নাম সম্মান সঁ নেন জাগত অছি।

-ডা.জ়িয়াউৰ ৰহমান জাফ়ৰী, (প্রাধ্যাপক হিন্দী), গ্রাম পোস্ট -মাফ়ী, রায়া -আস্থারাঁ, জ়িনা -নানঁদা, রিঁহাৰ 803107; 9934847941

অপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

२.२.प्रणव झा- आपातकालीन चिकित्सा आ गंभीर केयर मे आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस आ मशीन लर्निंग

प्रणव झा

आपातकालीन चिकित्सा आ गंभीर केयर मे आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस आ मशीन लर्निंग

हाल के किछु साल मे, आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस (AI) (जकरा कृत्रिम प्रज्ञा के नाम सँ सेहो जानल जाय अछि) आ मशीन लर्निंग (ML) के उपयोग आपातकालीन चिकित्सा आ व्यापक चिकित्सा प्रैक्टिस मे बहुत तेजी सँ बढ़ि रहल अछि। एहि दिशामे लगातार नव नव विकास भ**ऽ** रहल अछि। AI आ ML मे हाल प्रगति स्वास्थ्य सूचना विज्ञान मे महत्वपूर्ण भूमिका न भा रहल

ঋছি, রিশেষ ৰূপ যঁ ঋাপাতকালীন চিকিৎযা মেঁ। এহি তকনীক যভকে ডপযোগ যঁ স্বাষ্থ্য যেরা প্রদাতা ঋা মৰীজ দ্বন কেঁ লাভ ভ২ ৰহল ঋছি, ঋা এ চিকিৎযা যেরা কে ঋাৰ ৰেঁযী ক্ষশ ঋা প্রভাৱী ৰঁনাৰঁয মেঁ যহযোগ ক২ ৰহল ঋছি। AI চিকিৎযেক ঋা মৰীজ কে ৰীচক যংৰঁধ কে triadic model মে ৰঁদলৰাক ক্ষ তা ৰথৈত ঋছি, জাহিমেঁ এ দ্বন্ন কে ৰীচ কে যংরাদ ঋা প্রক্রিয়া মে মশীন যেহো যক্রিয ৰূপ যঁ জ্বড়ি জায ঋছি।

AI কে নৱকা তকনীক কে কার্যান্বযন যঁ পহিনে যারধানীপূর্রক মূল্যাংকন, কানূনী মানক কে জাঁচ, মৰীজ কে যংৰক্ষ ঋা স্বাষ্থ্য যেরা প্রদাতা কেঁ প্রশিক্ষণ ঋারশ্যক ঋছি। ঋাপা কালীন চিকিৎযেক কে AI কে লাভ ঋা যীমা যা জোখিম কে রিষয মেঁ যচেত ৰহৰাক চাহী। নিশ্চিত ৰূপে এ চেতনা জাগৰূকতা কার্যক্রম, যীএমএ, প্রশিক্ষণ যত্র ঋাদি যে প্রাপ্ত হোএত ঠৈক। ঋাপাত চিকিৎযা মে ৰঁদ্ধত ৰায মাত্রা মেঁ ডেটা কে ডপযোগ যঁ ত্বৰিত নির্ণয নেৰঁয কে ঋারশ্যকতা হোএত ঋছি, ঋা এহি লেল স্বাষ্থ্য যেরা মেঁ মাত্রাত্মেক তকনীক কে ঋপনাযৰঁ পৰ ঋারশ্যক ঋছি। তাহি দ্বঋাৰে, এহি তকনীক কে কার্যান্বযন মেঁ যখ্ত নিযামক ঋারশ্যকতা কে ধ্যান মেঁ ৰাখৰঁ জৰূৰী ঋছি।

AI রিভিন্ন ঋন্নপ্রযোগ যভ কে মাধ্যম যঁ ঋাপাতকালীন চিকিৎযা কে মহত্বপূর্ণ ৰূপ যঁ ৰঁদনি যকৈত ঋছি। প্রমুখ ডপযোগ যভমেঁ AI-যহাযতা প্রাপ্ত লক্ষণ পৰীক্ষক কে যমারেশ ঋছি, জে মৰীজ কে যহী দেখভাল যেটিংগ্য (যংটেন্ডর্ড প্রক্রিয়া) কে দর্শাৰঁয ঋছি। ডচিত দেখভাল স্তৰ যৌঁপৰাক লেল ট্রাযেজ মাডল, ক্লিনিকল

এক্টিভীটী কে সহজতাপূর্বক দস্তাবেজীকরণ কে লেল এম্বিয়েন্ট AI সিস্টম, আ রেঁহতব মরীজ সমক্ষ কে লেল সংক্ষিপ্ত চার্ট সারাংশ আ ব্যক্তিগত ডিস্চার্জ নির্দেশ তৈযাব ববাঁক উপকবণ সভ ঐ মে শামিল ছৈক।

আপাতকালীন বিভাগ কে প্রবংধন

আপাতকালীন বিভাগ (ED) কে প্রবংধন মেং বিভিন্ন মুদ্দা সভ শামিল বহয অছি, জে ওকব কার্যক্ষমতা পব প্রভাব দৈ ছৈক। ED মেং ভীড়ভাড় আ স্টাফ কে কমী আম সমস্যা ভেল জা বহল অছি খাস কই কে সবকাবী অস্পতাল সভ মা। ঞ্ৰ বঁচগ্ৰত আবাঁদী, দুর্ঘটনা, হৃদয আঘাত আদি কে ঘটনা মে বৃদ্ধি কে চলতে সেবা কে মাংগ মেং বৃদ্ধি কে কাবণ ভই বহল অছি। পাবংপবিক সাংখ্যিকীয বিধি সভ সে দৈনিক রূপ সে মাংগ কে পূর্বানুমান লগাযব মুশ্কিল হোগত অছি, কাবণ ঞ্ৰ ঘ না সভ মেং উচ্চ পবিবর্তনশীলতা আ অনিযমিততা বহয ছৈক। তথাপি, AI বিধি সভ ED মেং মবীজ ভাবক পূর্বানুমান মেং সুধাব কববাঁক ক্ষমতা দেখেলক অছি। এহল অধ্যযন সভ জে ED স্টাফ ে মবীজ মাত্রা কে সটীক পূর্বানুমান লগাবৈ মেং মদদ কবৈত অছি, প্রভাবী যোজনা আ সংসাধন আবংটন কে লেল আবশ যক অছি। AI একব বিশ্লেষণ বেঁসী দক্ষতা আ সটীকতা সে কববাঁ মে সক্ষম বঁলি বহল অছি।

আপাতকালীন চিকিৎসা মেং AI কে শাখা সভ

আপাতকালীন চিকিৎসা মেং AI অনুপ্রযোগ কে দূ মুখ্য াখা অছি:

1. **নিদান-বিশিষ্ট**: ওা শাখা নিদান পূর্বানুমান আ নির্ণয সমর্থন পৰ কেঁদ্রিত অছি।

2. **ট্রায়েজ-বিশিষ্ট**: এহি মেঁ মৃত্যু দৰ, পৰিণ ম, প্রবেশ, স্থিতি গংভীৰতা আ তাৎকালিক দেখভাল আবশ্যকতাক পূর্বানুমান কে লেল অনুপ্রযোগ শামিল অছি।

আপাতকালীন চিকিৎসা মেঁ AI কে লাভ

1. **নিদান সটীকতা মেঁ সুধাৰ**: AI এল্গোৰিদম জটিল চিকিৎসা ডেটা, সহিত ইমেজিংগ আ লৈবঁ পৰিণাম সভ কে বিশ্লেষণ কঽ সকৈত অছি, জে আপাতকালীন স্থিতি মেঁ তেজ আ সটীক নিদান কে লেল মহত্বপূর্ণ হোগত ছৈক।

2. **ট্রায়েজ অনুকূলন**: AI, লক্ষণ আ মহত্বপূর্ণ সংকেত (◌ বিশ্লেষণ কঽ মৰীজ কে প্রাথমিকতা কে আধাৰ পৰ দেখভাল কে প্রাথমিকতা দেবাঁ মেঁ মদদ কৰৈত অছি। ঐ তৰহেঁ ব্যস্ত আপাতকালীন বিভাগ মেঁ মৰীজ প্রবাহ মেঁ সুধাৰ কৰৈত অছি।

3. **পূর্বানুমান মাডলিংগ**: ঐতিহাসিক ডেটা পৈটর্ন (◌ পৰীক্ষণ কঽ, AI, মৰীজ পৰিণাম আ সংভাবিত জটিলতা কে পূর্বানুমান কৰৈত অছি।

4. **ক্লিনিকল নির্ণয সমর্থন**: AI সিস্টম ব্যক্তিগত মৰীজ পৰিদৃশ্য কে অনুকূলিত সাক্ষ্য-আধাৰিত সিফাৰিশ(recommendation) প্রদান কৰৈত অছি।

ৱিশেষ ৰূপ সে অপৰিচিত কেস মেঁ চিকিৎসক কে উপচাৰ নিৰ্ণয় লেবঁই মেঁ মদদ কৰৈত অছি।

5. **প্ৰশিক্ষণ আ সিমুলেশন**: AI আপাতকালীন কৰ্মী কে ৱিভিন্ন স্থিতি সভ কে লেল তৈয়াৰ কৰবাঁ মেঁ মদদ কৰৈত অছি, জাহি মেঁ ট্ৰোমা সে লই কই কাৰ্ডিয়ক অৰেস্ট তক কে কেস সম্মিলিত অছি।

6. **টেলীমেডিসিন**

একীকৰণ: পৰিৱৰ্তনকাৰী AI টেলীমেডিসিন ক্ষমতা মেঁ সুধাৰ কৰৈত অছি। দূৰস্থ পৰামৰ্শ আ নিগৰানী কে সক্ষম বনবৈত অছি, জৈ সে কি মৰীজ আপাতকালীন ৱিভাগ তক কোনো কাৰণ সে নহীঁ সময় পৰ নৈ পহুঁচ পাবঁয় তখনো সময় পৰ আৱশ্যক ট্ৰীটমেঁট আ দেখভাল সুনিশ্চিত হোয।

7. **সংসাধন প্ৰবঁধন**: AI, স্টাফিংগ আ সংসাধন আৱংটন কে অনুকূলিত কৰৈত অছি। মৰীজ কে সংখ্যা মে বৃদ্ধি/পৰিৱৰ্তন কে পূৰ্ৱানুমান কৰৈত আ আপূৰ্তি শ্ৰৃংখলা লাজিস্টিক্স কে প্ৰবঁধন কৰৈত অছি। আপাতকালীন ৱিভাগ কে কুশল সংচালন সুনিশ্চিত কৰৈত অছি।

8. **মৰীজ কে ফালো-অপ আ দেখভাল সমন্বয়**: AI আপাতকালীন কে বাঁদ কে দেখভাল কে সেহো প্ৰবঁধন কৰৈত অছি। ই একটা ৰুটীন প্ৰক্ৰিয়া অছি। ফালো-অপ কে অনুসূচী কৰৈত আ প্ৰাথমিক দেখভাল প্ৰদাতা সংগ

যমন্বয কৰৈত দেখভাল মেঁ নিৰংতৰতা যুনিশ্চিত কৰৈত ঋছি। ঐ প্রক্রিয়া কে AI কে মাধ্যম যে কই কে যষ্টাফ পৰ ৰুটীন ৱর্ক কে প্রেশৰ কম কৈল জা যকয ঋছি যংগহী এফিযিএন্যি ৱঢ়া কে ৰোগী যভ কে ৱেঁহতৰ দেখভাল প্রদান কৈল জা যকয ঋছি।

9. **নেচুৰল লৈংগ্ৱেজ প্রোযেযিংগ**: AI দস্তাৱেজীকৰণ কে ঋাযান ৱনৱৈত ঋছি। ঋাৱাজ পহচানই ঋা স্বচালিত নোট-লেৱঁয কে মাধ্যম যে, স্বাস্থ্য যেৱা প্রদাতা কে প্রশাযনিক কার্য মে ফঁযল ৰহৱাঁক ৱঁজায মৰীজ দেখভাল পৰ ধ্যান কেংদ্রিত কৰৱাঁ মেঁ ঞ্জ মদদ কৰৈত ঋছি।

10. **নৈতিক ৱিচাৰ ঋা ঋনুপালন**: AI উপচাৰ যিফাৰিশ(recommendations) মেঁ যংভাৱিত পূর্বাগ্ৰহ কে নিগৰানী কৰৈত ঋছি ঋা ডেটা হৈংডলিংগ মেঁ নিযামক ঋনুপালন ঋা নৈতিক মানক কে ৱনা কই ৰাখয মে মদদ কৰয ঋছি।

ঋাপাতকালীন চিকিত্সা মেঁ জেনেৰেটিৱ AI কে ভূমিকা

জেনেৰেটিৱ AI ঋাপাতকালীন চিকিত্সা মেঁ মৰীজ কে পৰিণাম মেঁ যুধাৰ ঋা প্রক্রিযাযভ কে যুৱ্যৱস্থিত কৰৱাঁ মেঁ মহত্বপূর্ণ ভূমিকা নিভাৱৈত ঋছি। জেনেৰেটিৱ AI তেজী যে মহত্বপূর্ণ ৱনি ৰহল ঋছি ঋা ৱিভিন্ন যংভাৱিত লাভ প্রদান কৰৈত ঋছি:

1. **নির্ণয যমর্থন**: AI তেজী যে ৱড়কা মাত্রা মেঁ ডেটা কে ৱিশ্লেষণ কৰৈত ঋছি ঋা চিকিত্যেক কে উপচাৰ

প্ৰোটোকাল, ট্ৰায়েজ নিৰ্ণয অা নিদান কে লেল সাক্ষ্য-আধাৰিত সিফাৰিশ প্ৰদান কৰৈত অছি।

2. **পূৰ্ৱানুমান ৰিশ্লেষণ**: এতিহাসিক ডেটা কে উপযোগ কই, জেনেৰেটিৱ AI মৰীজ পৰিণাম কে পূৰ্ৱানুমান কৰৈত অছি, ৰেঁহতৰ সংসাধন আৱংটল অা সক্ৰিয হস্তক্ষে কে সুৱিধা প্ৰদান কৰৈত অছি।

3. **প্ৰশিক্ষণ সিমুলেশন**: জেনেৰেটিৱ AI আপাতকাল ন চিকিৎসা পেশেৱৰ কে ৰিভিন্ন আপাতকাল কে প্ৰৱংধন মেং কৌশল ৱঢ়েৱা কে লেল যথাৰ্থৱাদী প্ৰশিক্ ণ পৰিদৃশ্য ৱলৱৈত অছি।

4. **মৰীজ সংচাৰ**: AI-সংচালিত চৈটৱাট মৰীজ অা ক্তনকৰ পৰিৱাৰ সংগ সংচাৰ মেং মদদ কৰৈত অছি, উপচা যোজনা কে ৰিষয মেং জানকাৰী দৈত অছি অা সামান্য প্ৰশ্ন স কে উত্তৰ উপলব্ধ কাৰাৱয অছি।

5. **ছৱিজ ৰিশ্লেষণ**: আপাতকালীন স্থিতি মেং AI শীঘ্ৰ ছৱিজ ৰিশ্লেষণ (জেনা কি, X-rays, CT স্কেন) মেং মদদ ক ৈত অছি। ঐ তৰহেঁ নিদান কে গতি অা সটীকতা মেং সুধাৰ কৰৈত অছি।

6. **সংসাধন অনুকূলন**: AI আপাতকালীন ৰিভাগ মেং লাজিস্টিকস কে প্ৰৱংধন কৰৈত অছি, মৰীজ ক আৱাগমন কে পূৰ্ৱানুমান কৰৈত অা স্টাফ আৱংটল কে অনুকূলিত কৰৈত অছি।

7. **टेलीमेडिसिन समर्थन**: जेनेरेटिव AI टेलीमेड सिन सेवासभ के बेहतर करैत अछि। जखन मरीज के तात्कालिक देखभाल के आवश्यकता होय तखन दूरस्थ परामर्श आ निगरानी के ओ बेसी सक्षम बनबैत अछि।

8. **डेटा एकीकरण**: AI विभिन्न स्रोत सभ (चिकित्सा इतिहास, लैब परिणाम आदि) से जानकारी संकलित करैत अछि आ मरीज के स्थिति के व्यापक दृष्टिकोण प्रदान करैत अछि।

जखन कि चिकित्सा क्षेत्र मे AI बहुत बास लाभ प्रदान कऽ रहल अछि, एहि संगहि ओ गोपनीयता, डेटा सटीकता, आ डाक्टर-रोगी संबंध पर संभावित प्रभाव के चिंता सेहो उठबैत अछि। अतः ऐ सभ विषय पर चिकित्सा क्षेत्र मे लागल विशेषज्ञ सभ लगातार चिंतन मनन, आविष्कार आ प्रक्रिया मे परिवर्तन आदि कऽ रहल छथि। आवश्यकता छैक त एकरा सभ के देश भरि के अस्पताल सभ मे प्रभावी तरीका से लागू करबाक।

{शोध संदर्भ: प्रो० एम बाजपेयी, पूर्व डीन-अकादमिक, एम्स नई दिल्ली }

[प्रणव झा, राष्ट्रीय परीक्षा बोर्ड, नई दिल्ली]

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

২.২.সংতোষ কুমার রায় 'বঁটোহী'- মংগরৌনা (ধারাবাহিক উপন্যাস) (পন্দ্রহম খেপ)

সঁতোষ কুমাৰ ৰায 'রঁগৌহী'

মঁগৰৌনা (ধাৰারাহিক উপন্যাস) (পন্দ্রহম খেপ)

দ্বলীপষ্টী খারিঁ গেন ছী। রীপীএসসী সঁ নিযুক্ত ভেনাক রাঁদ ছ ৰাঢ়ী রিদ্যানয মে রঁহান ভেনহঁ খছি। রাঁৰহরীঁ নেন রঁহান ভেনহঁ খছি। মোন তঁ নাগি ৰহন খছি। পৰঞ্চ খপন গাম সমাজ সঁ কষ্টি গেন ছী। দৰিভংগা সঁ ঝঁঝাৰপুৰ ঐনাক রাঁদ মোন নীক ভেন জে খপন নোকক রীঠ খারিঁ গেনহঁ খছি। ওনা তঁ কহন গেন ছৈ জে 'রস্বধৈরণ্কুষ্টুঁম্বকম্' । পৰঞ্চ জাহি সমাজ মে খহাঁ নাম্হিষ্টা সঁ জরান ভেনহঁ খছি ওকৰা রীঠ ৰহনাহ সঁ মোন নীক নগৈত ছৈ। মঁগৰৌনা হমৰ মাতৃভূমি থীক। মাতৃভূমি কেঁ প্রতি নগার ৰহন কতহঁ গনত নহি ভ২ সকৈএ। ৰামাযণ মে ৰাম কহৈত ছথিন্হ - ' মাতৃভূমি স্বর্গাদপি গৰীযসি' ।

ও্রা গনাকা ৱৈচাৰিক আওৰ সামাজিক, শৈক্ষণিক ৰূপেং ঔখনহোঁ পিছড়ন অছি। সদায সভ মজূৰী কৰৱা মে লাগন ৰহৈত ছথি। ও নান্হিটা ধিযাপুতা সভ কেঁ সেহো অপন সংগে মজূৰী মে নগৌনে ৰহৈত ছথি। গ্রানা সভ গায-মহিস পৰ ৱেঁসী ধেযান দৈত থিন্হ। ঐ গাম মে নেতা টাগ্রাপ কেৰ আদমী ৱেঁসী ভেটৈ জাযত। ৰস্তে পৰ মহীস ৱাঁন্হনে আওৰ স্নান কৰৌন জাযত অছি।

গ্রাগম ঐ গনাকা মে ৱঁঢ়ন ছৈ। দ্বলীপশ্রী সঁ ঙ্খাঢ় ◌◌ঁ ৱীচ ৱোঁন-ম্নাৰী জকাঁ গাছী মে ননকা পানিক কাৰোৰাঁৰ ধৰনেং চনি ৰহন ছৈ। ঐ স্বনসান ৰস্তা মে দস-পংদ্রহ টা মৰ্ডৰ ভই ◌ূকন ছৈ।

ঐ ৱেঁৰ গৌড়গামা হাগ্রা গস্কুন সঁ আঠটা ৱিদ্যার্থী জি ◌া স্তৰীয খেন প্রতিযোগিতা মে পহিন, দোসৰ আওৰ তেসৰ স্থান পৌন ◌্হি। তাহি মে সঁ দ্বটা ৱঁচিযা ৰাজ্য স্তৰীয খেন প্রতিযোগিতা মে ভ গ নেৰাক নেন পটনা গেনীহ। আৰ্ঁ খেন দিস ৰূচি ৱঁঢি ৰহন অছি। সাংস্কৃতিক মহৌন জে পহিনে গাম মে ৰহৈ সে আৰ্ঁ নহি ৰহনৌ। গাম মে গস্কুন মে ৱেঁগ ভেটনৈ ৱিদ্যার্থী কেঁ। মোন হৰখিত ছৈ সভ কেঁ। পহিনে সঁ পঢাগ্রা নীক ভই ৰহন ছৈ গস্কুন মে। দীৱাৰ সঁ গস্কুন কেঁ ঘেৰন গৌনৌ। গেটৈ নাগি গেন ছৈ। পুৰনকা মকান কেঁ তোড়ি কই নৱকা মকান ৱঁনি ৰহন ছৈ মখনাহী পৰ ।

মেহমানে ৰূপে আৰ্ঁ গাম আৱৈত ছী। ঐ ৱেঁৰ গাম অযাঁশ কেঁ ম্বডন মে গেন ছনদ্দাঁ। জিনগী মে সভ কিছুক অন্তভৱ নহি ৰহৈত ছৈ। দস জূন কেঁ ম্বডন ছেনৌক ৱঁডআ কেঁ। আঠ জূন কেঁ গাম

गेलाँ। ठीके

पहिलहि क लेने छलाँ। एक दिनक छह हजार लेलक। हलुवैया सेहो छह हजार लेलक। खूब नीक भोज भइलै। अपन टोल मे लगभग सब घर सँ एक जन केँ न्यौता देने रहियन्हि। गाम मे किछु लोकनि केँ सेहो न्यौता देने रहियैन्ह। करणकुँमारे सभ कियो केँ न्यौता देने रहियन्हि। संपूर्ण सम्पन्न न भेल। सभ कियो जस देलाथि। जतेक तक भेल अपन सामर्थ केँ देखैत सभ कियो के विदाइ देलियैन्ह।

पुरोहित सँ लेन-देन मे किछु झंझट नहि भेल, परञ्च नौआ सँ फरियौंट मे बेसी दिमाग लगाबय पड़ल। ओ दस हजार धेने छल। परञ्च एकैस सए टाका मे मानि गेल। एहि रूपे निदान केल गेल।

-संतोष कुमार राय 'बटोही', ग्राम : संगरौना

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

২.৪.মনোজ ঝা মুক্তি- হার্দিক শুভকামনা!!

মনোজ ঝা মুক্তি

হার্দিক শুভকামনা !!

সবঁসঁ পহিনে ৱিজয়া দশমী ২০৮১ক পারন অরসরমে অপনে সম্পূর্ণ পাঠক রর্গমে সুস্বাস্থ্য এরম্ দীর্ঘায়ু জীরনকলেল হার্দিক মংগলময় শুভকামনা। ভগরতী অপনে সপৰিৱাৰপৰ অপন ৃপা রঁনৌনে ৰহথু।

দশমী চঠিতে সামাজিক সংজাল শুভকামনাক পোষ্টসঁ ভৰিভৰাউ ভ২জাগত অছি। প্রায়ঃ সবঁহক শুভকামনামে ওহলে ওহলে শব্দসঁ

সৱঁহক শ্বভ মনাওনগেন ভেষ্টত । জহন দশমী চন খাএন খছি ত হমৰ্হাঁ শ্বভকামনা দেৱইসঁ পাছা কিএ ৰ্হ যে যোঁঠিকই সৱঁহক ৰাস্তে শ্বভকামনা দেৱাক নিযাৱ কযনৰ্হা খছি ।

সংঘীয নোকতান্ত্রিক গণতন্ত্র দেশক একষ্টা জিম্মেৱাৱ ◌াগৱিক ভেনোক কাৱণে দেশমে ৰহন তীনূ সৱকাৱ খৰ্থাত সংঘীয সৱকাৱ, প্রাদেশিক সৱকাৱ খা স্থানিয সৱকাৱকে নেতৃত্ব কইৰহনে খা তীনূ সৱকাৱমে সহভাগি সম্পূর্ণমে শ্বভকামনা । শ্বভকামনা এ্র জে নির্বাচীত ভেনোকৱঁাদ দেশ খা জনতাক নামমে সপত খএনে ছী, যে কিনকো মোনসঁ নঙাঁ বিঁসৱাএ । জাহি নাগৱিককে ◌-জে খাশ্বাসন দইকই মত নেনে ছী যে পুৱা কৱৱাক সামর্থ্য ভগৱতী প্রদান কৱথূ। জনপ্রতিনিধি বিশ্বদ্ধ সামাজসেৱা পদ হোগত খছি, তাঁএ পৰিৱাৱৱাদ,নোভ,মোহসঁ ঙপৱ ঙঠিকই একষ্টা সছা সেৱক ৱঁনিসকী যে হার্দিক শ্বভকামনা । কোনো কাজমে পী.সী. নেৱাক কমিশন খাগত, সৱঁহক সামনেমে খপনাকে ৰাজা হৰিশ্চন্দ্রকে সন্তান হোএৱাক নাষ্টক জেসৱঁ কইৰহনে ছী তক পর্দাফাস হোএ খা খাঁহাঁ সৱঁহক ৱাস্তৱিক চেহৱা সৱঁহক সোঝ খাৱঁয যে হার্দিক মংগনময শ্বভকানা। ন্বষ্টমন্বষ্ট মচৌনাক ◌াদো জঁ কোনো কানূনী কাৱৱাহীমে খাঁহাঁ নঙাঁ পৰী ত ভগৱতী খহী জীৱনমে খাঁহাঁ সৱঁকে খপন প্রকোপসঁ সভতৱহেঁ দণ্ডিত কৱৱেঁষ্টা কৱথি যে কামনা । ভগৱতী খাঁহাঁ সৱঁকে এহন সজায দেথু জে কিযো জনপ্রতিনিধি কোনো তৱহক খনিযমিতিতা কৱৱাসঁ পৱহেজ কৱৌক ।

দেশক দোসৱ স্তম্ভ, ৱঁৰ্হতচীজ নির্ধাৱণ কৱৱাক মাধ্যম ৱঁনন,খাম

নাগৰিক আ দেশক আম্বাক কেন্দ্র ন্যাযানযমে কাজ কইৰহনে সম্পূর্ণ কর্মচাৰীমে সেহো রিজযা দশমীক অনন্ত শুভকামনা । পদ রহানীসঁ পহিনে নেন সপতকেঁ হৃদযমে ৰখৈত আঁহাঁ সরহঁক ঔর্জা দেশ আ নাগৰিকক কল্যাণ, সমাজিক স্বর্যরস্থা কাযম ৰখরাক কাজমে অর্চ দাএ সে শুভকামনা । ন্যাযানক কর্মচাৰী ভেনোকরাদ নুষ্টনাগ্র জে জীরনক মূনমন্ত্র রঁনিগেন ছি সে আচৰণ স্বধৰি জাও সে শুভকামনা । পাগযক কাৰণে, সত্তাসঁ নজদিকীক কাৰণে জে আঁহাঁক কনমসঁ দেশ আ নাগৰিকপৰ অন্যায হোগত আএন অছি,তাহিমে অপনে সরহঁক অন্তৰআ ক্ষমা স্বধৰো সে হার্দিক শুভকামনা । দেশ আ নাগৰিককে নুষ্টিক জম্মা কযন সম্পতি র্যাজ সহিত নধ্বষ্ট ভইজাও সে ভগরতীসঁ কৰরঁদ্ধ প্রার্থনা । দেশক কানূনমে আঁহাঁকেঁ ফঁসরাক রঁদাত ক সম্ভারনা ভেনোক কাৰণে ভগরতী আঁহাঁ আ আঁহাঁক পৰিরাৰকে এহন রিপত্তি দেথু জে ঘুসখোৰীক নামেসঁ দোসৰকে হৃদয ভযভীত ৰহও আ সমাজমে ন্যাযানয প্রতিকে আশ নঞ্ঁ মৰও সে দুর্গা ভরানীসঁ নিহোৰা ।

দেশকে চনাযমান ৰখনে কার্যপানিকামে আরঁদ্ধ সম্পূর্ণ ৰাধ্রষ্টভক্ত কর্মচাৰী কহওনিহাৰমে অথাহ শুভকামনা । ভগরতী পদরহান কৰইসঁ পহিনে নেনগেন আঁহাঁক সপতকে স্মৰণ কৰরৈত ৰহও সে শুভকামনা । অকৃত সম্পতি কমযরাক, কোনো কাজক রঁদনামে কিছু নে কিছু অসুনী কৰরাক আঁহাঁ সরহঁক ভ্রধ্বষ্ট ভইগেন মানসিকতা ভরানী নধ্বষ্টকই নাগৰিককে সেরামে দত্তচিত্ত ভই নগরথি সে শুভকামনা । ভ্রধ্বষ্ট আচৰণ ভেনোকরাদো কানূনসঁ রঁচিযো জাগ্র ত ভগরতী অপনা প্রকোপসঁ আঁহাঁক

পৰিৱাৰকে তহসনহস কই দেথু সে হার্দিক কামনা । জকৰানেন গৈৰকানূনী ঋা ঋাচৰণ রিপৰীত কাজ কৰৈত উগাহী কৰৈত ছী তকৰা ওহন সম্মতি ঋভোগ হোএ সে মাতা চণ্ডীসঁ প্রার্থনা ।

দেশক চাৰিম স্তম্ভক ৰূপমে ৰহন, নিম্নখাক ঋারাজ প্র াহিত কৰৱাক পেশা পত্রকাৰিতা ঋর্থাত সংচাৰ ক্ষেৎ মে ঋরঁক্ষ সম্পূর্ণ সংচাৰকর্মীমে রিজয দশমীক হার্দিক মংগলময শুভকামনা । পত্রকাৰিতাসন প্রতিষ্ঠিত পেশাকে পাঁচময-হজা মে রঁক্ষকী ধৰৱাক ঋাঁহাঁক ঋাচৰণমে সুধাৰ হোএ সে শুভকামনা । উজনে যা পেট্রোন মংগৰাক ঋাঁহাঁ সৰঁহক ভিখাৰী মানসিকতামে পৰিৱর্ত হো সে শুভকামনা । পত্রকাৰিতাকে দুৰুপযোগ কৰৈত, তস্কৰ-প্রশাসনমে সেটিংগ কৰযৰাক দলালী প্রবৃতিক ঋন্ত হোউক সে শুভকামনা । পত্রকাৰিতাক খোল ওঢ়িকই জে প্রহৰী-কর্মচাৰী-র্যাপাৰী নেগাযত সর্বসাধাৰণকে ডেৰা-ধমকাক পাএ গাহী কৰৱাক প্রবৃতিক কাৰণে জে সংচাৰক্ষেত্র দিনানুদিন রঁদনাম হোগত জাইৰহন ঋছি, সে ঋাঁহাঁক চেচৰপনিমে সুধাৰ হোগত, পত্রকাৰিতাপ্রতিক ঋাম দৃষ্টিকোণ সম্মানীয রঁনন ৰহও ে হার্দিক কামনা । জঁ ভঁজযৰাকনেন পত্রকাৰিতা পেশামে নাগনছী ত এহি পেশাকে রঁকসিদেৰাক ঋন্ৰোধ সহিতক শুভকামনা । ঋপনা-ঋপনৈতিক নামপৰ পত্রকাৰিতাকে নএঁ জননে তস্কৰ,র্যাপাৰী ঋা রেঁৰোজগাৰকে পত্রকাৰ মহাসংঘকে সদস্য রঁনাৰিকই মহাসংঘকে গৰিমা খসওনিহাৰ সম্পূর্ণ পত্রকাৰ নেতাসৰঁকে পত্রকাৰিতা পেশাপ্রতি ভগরতী জিম্মেৰাৰ রঁনৰথি স কামনা সহিতক শুভকামনা । জঁ ঋনৈতিক ঋাচৰণ কৰৈত ৰহর ত দিনদেখাৰে ভগরতী ঋাঁহাঁকে দণ্ড দেথু সেহো মাতাৰানীসঁ ঋন্নয

।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र देशमे सार्वभौम सत्ता सम्पन्न नागरिकसभंमे सेहो दशहराक हार्दिक मंगलमय कामना । अपना स्वार्थक खाँतिर देश या कोनो नागरिककेँ गरदनि कट्टराक प्रवृत्तिरुपी राक्षसके दुर्गा भवानी नष्ट कऽ सामाजिकताक भा आँहाँसभंहक मोनमे ७० पल्लव करथि से शुभकामना । पन काज निकालवाकलेल घुसखोरीके प्रश्रय देवाक आँहाँक मानसिकता बँदलओ, दोसर या देशके सम्पत्ति हड़पवाक कुविचार आँहाँक मोनसँ भागओ से शुभकामना । सबसँ बेसी कामना एहिबातकलेल जे जातिपाति, अपन गोँआ, अपन कुटुम, पाउ, दारु या कोनो लोभ लालचमे अपन मत चुनावमे ककरो दैत आएलछी तावमे आँहाँक आचरण आ विचारमे सुधार होवत देश, समाजक हितचिन्तककेँ चिन्हिकऽ मतदान करवाक साहस भगवती आँहाँसभंके प्रदान करथु । मनुख्य सनक आकार पाओल आँहाँमे मनुष्यता आवए से शैलपुत्रीसँ हार्दिक कामना । एकटा ठा नागरिक बँनिकऽ देश,समाज परिवर्तनलेल आँहाँमे कर्तव्य परायणता आवय से शुभकामना ।

व्यापारीक लोभमे देश आ समाजके लुटैनिहार सबके भग ती सदबुद्धि देथु । मिसावट आ कालाबाँजारी करैत जम्मा भेल आँहाँक धनमे घुन लागिजाओ से कामना । नागरिकके स्वास्थ्य ए म् देशक हीतक ध्यानमे रखैत आँहाँक व्यवसायमे चारिचाँद ल गओ तकर सेहो शुभकामना ।

মাত্র পাঞ্জ কমযরাক ঙদেশ্যসঁ ৰাজনীতিমে ঘূৰিযাএন যূৰাকে সেহো শুভকামনা জে ভগৰতী ঋাঁহাঁসৰঁকে সদ্বুদ্ধি দেথ । ঙপভোক্তা সমিতিমে ৰহৰাঁক যা ঠীক্কাপট্টাক মাধ্যমসঁ দেশকে নষ্টৰাক প্রবৃতি জে ঋধিকাংশ যূৰাক মোনমে ঘৰ ৰঁনৌনে ঋছি, তাহি ঘৰমে ঋাগি নাগিজাও সে শুভকামনা । ভগৰতী সৰঁমে ৰাধ্রষ্ট ঋা নাগৰিকপ্রতি জিম্মেৰাৰ ৰঁনৰঁথি সে হার্দিক শুভকা না
।

কোনো নে কোনো ৰুপমে দেশ ঋা নাগৰিককে নষ্টৰহন ঋপনা সন্তানক পাপক কমাঞ্জকে প্রোত্মোহন ঋা প্রশ্রয দেনিহাৰ ঋভিভাৰককেঁ সোঁচমে পৰিৰর্তন হোগত, ঋপনা-ঋপনা ন্তানকে গমান্দাৰীক কমাঞ্জ দিস প্রতিৰক্ষ কৰৰাক ৰিচাৰ প্ ৰাহ হোঞ্জ সে ভৰানীসঁ হার্দিক মংগলময শুভকামনা ।

দেশ ঋা জনতাকে কতৰোঁ নষ্টনোকৰাঁদো ধন-সম্পতি এহি ধৰ্তীপৰ ছোগৰক মৃত্যু ৰৰণ কৰৰাক সত্যকে ঋাত্মে াত কৰৈত জীৱন পৰহীতমে ৰিঁতৈত সার্থক ৰঁনযসে সম্পূর্ণমে পুনঃ হার্দি মংগলময শুভকামনা।

-মনোজ ঝা মুক্তি +9779851124834

ঋপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.৯.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ- লঘুকথা- আসক ফূল

কুমাৰ মনোজ কশ্যপ

লঘুকথা- শ্যামক ফূল

ঘৰক ঞ্জ ৰেৰাজে ৰঁনি গেল ছলৈ জে দূধ কে ঔঁটি কs পহিলে ওকৰা গোঞ্ঠা-ঠিপড়ী কে খাঁচ পৰ পমাযল জাঞ্জ .... চ্চান্হী তs ভেটৈ ন্বনূ কে শ্বা ৰাঁচল দূধ মে হিম্রা ভেটৈ শ্বাল মভ ৰঁঠা কে! শ্বাৰ ৰঁঠা মভ তs শ্বাৰঁ কলে চেষ্টগৰ ভs গেল চ্চি তs বুঁঝৈ চ্চি; ম্বদ চ্চোটকী বুঁধিযা তs চ্চান্হী নেল ঘেনৌনা পমাৰি দৈ - ভুঁঞ্জাঁ মে ওঁঘৰায নাগৈ, কনৈত-কনৈত শ্বগ্নিযাঁত ভs জাঞ্জ! ম্বদা তৈযো চ্চান্হী নহিঁযে ভেটৈ ওকৰা। হঁ! জোঁ কহিযো ন্বনূ নহি খাঞ্জ, জী ওকিযাৰঁs নাগৈ তখন ও ঐঁঠ ভেট জাঞ্জ ওকৰা। ওঞ্জ দিন ভনমা ঘৰ খূজল শ্বা মূন পাৰিঁ বুঁধিযা নৗঁঞঁ-নৗঁঞঁ পমাঞ্জত ূধক নোহিযা দিম গেল। নোহিযা মs চ্চান্হী নোঠেযেৰনা চ্চল কি ৈযাঁ পাচ্চূযে মs ওকৰ গষ্টা পকড়ি নেনকৈ - 'গৈ চোৰনী! ৰঁজৰখম্রী!! ন্বত্তী নs কs জী দাগি নেৰেঁ মে ন হোঞ্জ চ্চৌ! ভৰি দিন ঠূমি-ঠূমি কs ভোকনা ৰিঁনাড়ি ভেল জাঞ্জত চ্চৈথ শ্বা তৈযো চাহিযৈন চ্চান্হী! -গে পেট মে ৰঁজ্জৰ নহিঁ খমা হোঞ্জ চ্চৌ!'

মৈযাঁ মভষ্টা চ্চান্হী ভাত মে মানি ন্বনূ কে মগ্গা-মেনা ৰঁনা পৰতাৰি কs খূএৰঁাক চেষ্টা কৰৈত ৰহনীহ .... ন্বনূ ম যাঁ কে কোৰা মs ভাগয কে শ্বাযাম কৰৈত কনৈত ৰহল। ওতহি ঠাঢ় বুঁধিযা কে মুঁহ মৈযাঁ কে প্রত্যেক কৌৰ নs কs ঙঠৈত হাথক মঁগ শ্বনাযাম যঁত্রৰত ফূজৈত শ্বা ৰঁল্ল হোঞ্জত ৰহনৈ!

-কুমাৰ মনোজ কশ্যপ, সম্প্রতি: ভাৰত সৰকাৰক উপ-সচিৱ, সংপর্ক: সী-11, টাৱৰ-4, টাইপ-5, কিদৱঈ নগৰ পূর্ৱ (দ লী হাট কে সামনে), নঈ দিল্লী-110023; # 9810811850; ঈমেল: writetokmanoj@gmail.com

অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৩.প্রণৱ ঝা- সত্যনিষ্ঠাক সংস্কৃতি

প্রণৱ ঝা

মত্মনিৰ্ধ্ঠাক মংস্কৃতি

গাঁর কে মহারীৰ চৌক পৰ নরযুরক মরঁহক জ্টৌন নাগন ছনা। রঁড়কা পীপৰ গাছ তৰ রাঁমক মঠান পৰ কিছু গোটে রৈমন ছন, কিছু নীচা মে ঠাঢ় ভেনা। রঁগন মে মুখিযাপত্র মেহো শ্বপন নরঁকা গনৈক্ষ্ট্রিকন ষ্কুটী কে হেঁডিন ধেনে ওকৰ মীটৈ পৰ শ্বপন পোন ভঠকৌনে শ্বপন ভপষ্টিতী দৰ্জ কৰেনে ছনা।

গপ্প মপ্প কে মধ্য নদী শ্বা ঘাটৈ কেৰ চঠ ভঠনা। নদী মৰন জায যে! ঘাটৈ জিযান ভেন জায য!

একটৌ যুরা- পহিনে নদী মে কতেক ধাৰ ৰহয ছনয, শ্বারঁ দী রঁরাঁদ ভ**ই** গেন শ্বছি। মগৰো খানী ফুঁভিএ টৌ নজৰ শ্বারঁয শ্বছি। কহিযো গামক জীরন ৰেখা শ্বারঁ মৰণামন্ন ভেন জা ৰহন শ্বছি।

দোমৰ যুরা- তোৰা কী নাগয ছৌ? শ্বখনো খেতী নে জীরন ৰেখা ছৈ। দেখিহেঁ নদী মৰনা কে 5-10 রৰ্ষ রঁাদ খেতী পৰ কতেক দৃষ্প্রভার পড়তঞ্জ মৌ। মৰকাৰ কে, জন মংত্রানয কে এহি দিশা মে মোচরঁা - কৰৰঁা কে দৰকাৰ ছৈ।

তেমৰ যুরা- জা নোকন গরনৈঁম শ্বা গৌঁশ্বা মভ কে নদী কে মৃতপ্রায হেরঁাক চিঁতা নৈ হেতয কে মৰকাৰ কী কৰত? দেখয ছহি জে ঘাটৈ তক নৈ মাফ কৰৰঁয ছয পারঁনি নেনা। জখন কী মৰকাৰ মে একৰা নেন ফঁড ভেটৈতে হেতযা।

চাৰিম যুরা- হাঁ। (মুখিযাপত্র কে নক্ষিত কৰৈত) নোকন নে ো ত মামনেহে ঠাঢ় ছৈকা। পহিনে কতেক ৰাম ক**ই**ন গড়াঞ্জ ছন

तें मे पाञ मारन जाय छल आर स्वनय ठिये जे समरविरूँन रैसारँय मे पाञ मारन जाय छै।

मुखियापत्र (प्रतिउत्तर मे) वे! सरँ एत्त मानें कमाय नेन रैसन छै। हूँ जे दवोगा रँनलही य से त्तुहों त घूस खाय छही से! सरँ त एहिना समृद्धि क रहन छैक।

चारिम युवा (पुनः अठनिया मुस्कान के संग) - हाँ, त? ओय पाञ के कोनो रिकार्ड त नै रहय छय। तोहर सरँहक योजना रँना पाञ के त रिकार्ड रहय छै।

रँगनें मे ठाढ़ मनोहर के ञ सरँ गप्प सुनि कइ 5 दिन पहिनें सतर्कता जागरूकता सप्ताह (Vigilance Awareness Week) के अवसर पर 'सत्यनिष्ठाक संस्कृति से राष्ट्र केर समृद्धि' विषय पर कार्यालय मे आयोजित गोष्ठी आ ओत्त देन गेन स्पीच सभ मोन पड़ि गेनय। हुनका मोनें मोन विषादात्मक हँसी नागि गेनगन। सोचय नगनाह देश मे यैह छैक सत्यनिष्ठाक संस्कृति!

-राष्ट्रीय परीक्षा वोर्ड, नञ दिल्ली (देवउठाउन एकादशी 2024)

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२.१.कुन्दन कर्ण- दू टा रीहनि कथा- नाम/ रँही

ক্ৰন্দন কর্ণ

দূ টা রীহনি কথা- নাম/ রঁহী

১

নাম

নরৰাত্রি মে জন্ম ভেনৈন্থ হেঁএ তাএঁ "ঠংডী" নাম ৰখনিযৈ ৢঠী কে?

নৈ, সমাজ মে মহিষাসুৰ ৰক্তরীজ জিরঁতে ঠৈ তাএং !!

২

রঁহী

"যৈহ ঠৈ, যৈহ ঠৈ" কে হল্লো মঠি গেনৈক রিধাতাক দৰরাঁৰমে জখন ওহি ক্ৰকর্মী কে যমদূত রিধাতাক সমক্ষ ঠাঢ় কেনখিন। িধাতা আদেশ দৈত ঠিত্রগুপ্ত কে কহনখিন একৰ কর্মক রঁহী নিকানি কার্ৰরাহী আৰম্ভ কৰু।

ঙা স্বনিতহি দীর্ঘা মে ৱৈসন নির্ভযা ৰ্ঠিক' ঠাঢ় য গেনৈক , ৱিধাতাক মুঁহ পৰ থূক ফেকৈত পৃচ্ছনকৈ- এত্ত ন্যা খাতা-ৱহী , এত্ত ন্যা অদানতী প্রক্রিযা?"

অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৮.পৰমানন্দ নান কৰ্ণ- ত্তনসীক মাহাত্ম্যে

ত্তনসীক মাহাম্যে

শিরজী নাবদ জী সঁ কহনথিন - নাবদ ! হম খহাঁ কেঁ ত্তনসীক মাহাম্যে রতারৈত ছী, জে স্বনি মন্বষা জন্ম সঁ নহ কেঁ মৃত্যেপর্যন্ত সর পাপ সঁ ছুঠকাবা পারি নৈত খছি। ত্তনসীক পাত, ফুন, ফন, মূন, শাখা ,ছান খা তনা সর পরিত্র হোযত খছি। জিনকব মৃত শৰীব ত্তনসী-কাঠক খাগি সঁ জনাওন জাযত খছি, ও রিষ্ণুনোক জাযত ছথি। মৃত নোকনি জৌঁ মহান পাপ সঁ গ্রস্ত হো, তৈযো ত্তনসী কাঠক খাগি সঁ দেহক সংস্কাব ভেনা পব ও শ্বদ্ধ ভহ জাযত খছি। জিনকব মৃত শৰীবক সর খংগ পব ত্তনসীক কাঠ সঁ দাহ সংস্কাব কবাওন জাযত খছি ,ও সেহো সর পাপ সঁ ম্বত্ত ভহ জাযত খছি। জিনকব মৃত্যেক সময শ্রীহবিক কীর্তন খা স্মবণ হো খা ত্তনসীক কাঠ সঁ সংস্কাব হো তহন স্খনকব প্বনর্জন্ম নহি হোযত খছি। জৌঁ দাহ সংস্কাবক সময দোসব কাঠ রীচ মে একহুঁ টা ত্তনসীক কাঠ বাখন জায তহ কেহনো পাপী নোকনি কেঁ ম্বক্তি ভহ জাযত খছি। ত্তনসীক কাঠ পড়না পব সর কাঠ পরিত্র ভহ জাযত খছি। ত্তনসীক কাঠক খাগি সঁ মৃত নোকনিকক দাহ সংস্কাব ভেনা পব রিষ্ণুদূত খারি স্খনকা রৈকুণ্ঠ নহ জাযত খছি; যমবাজক দূত স্খনকা ন'গ নহি নহ জা সকৈত খছি। এহন নোকনি কেঁ দেখি ভগরান রিষ্ণু খা শির সংত্তষ্ট খপনা ধাম নহ জাযত ছথি। জাহি খগ্নিশানা মে র শ্মসান ভুমি মে ঘীক সংগ ত্তনসী কাঠক খাগি প্রজ্বনিত হোযত খছি, স্খনক পাপ ভস্ম ভহ জাযত খছি।

জে ব্যক্তি তুলসীক काठक आगि मे हवन करैत अछि हुनका एक एक दिन मे अग्निष्टोम यज्ञक फल भेटैत अछि । जे भगवानक तुलसी काठक धूप दैत अछि , तइ हुनका सौओ यज्ञानुष्ठान आ सौओ गोदानक पुण्य भेल जाइत अछि । जौं तुलसीक काठ सँ नैवेद्य बनाओल जाइत अछि, ओ अन्न जौं थोड़बो भगवान केशव केँ अर्पण कएल जाए तइ ओ मेरु सन अन्नदानक फल भेटैत अछि ।तुलसी काठक आगि सँ भगवानक लेल दीपक जराओल जाए, तहन दस कोटि दीप दानक पुण्य भेटैत अछि । एहि लोक मे पृथ्वी पर हुनका सन वैष्णव कोनो दोसर नहि छथि । जे भगवान कृष्ण केँ तुलसी काठक चन्दन अर्पित करैत छथि आ हुनका श्रीविग्रह मे चन्दनक लेप भक्तिभाव सँ लगाबैत छथि , ओ सदि खन श्री हरि ल'ग रमण करैत छथि । जे लोकनि तुलसीक लेप लगा कइ श्रीविष्णुक पूजन करैत छथि , हुनका एक हि दिन मे सौ दिनक फल भेटि जाइत अछि । जे पितरक पिंड मे तुलसी दल मिला केँ दान करैत छथि, तहन एक हि पिंड सँ हुनका के सए वर्षक धरि तृप्ति बनल रहैत छैन । तुलसीक जड़ माटि सँ विशेष रूप सँ स्नान करबाक चाहि । जखन धरि ओ माटि शरीर मे लागल रहैत अछि , तखन धरि स्नान करइ बला लोकनि केँ तीर्थ स्नानक फल भेटैत अछि । जे तुलसीक नव मंजर सँ भगवानक पूजा करैत छथि, हुनका कतेको फूलक पूजनक फल भेटैत अछि। जखन धरि सूरज -चान रहत तखन धरि ओ ओकर पुण्य भोगता । जाहि घर मे तुलसीक गाछ व बगीचा अछि , हुनका दर्शन आ स्पर्श सँ ब्रह्महत्याक पाप नष्ट भइ जाइत अछि ।

जाहि-जाहि घर,गाम व वन मे तुलसीक गाछ रहैत अछि, ताहि ठाम जगदीश्वर श्रीविष्णु प्रसन्नचित्त सँ वास करैत छथि । एहन घर के दरिद्रता नहि रहैत अछि आ भाग बन्धु सँ वियोग नहि होयत अछि । जाहि ठाम तुलसी विराजमान रहैत छथिन ताहि ठाम दुःख,रोग आ भय नहि रहैत अछि । ओना तइ तुलसी सब जगह पवित्र होयत छथिन, मुदा पुण्य क्षेत्र मे बेसी पवित्र मानल गेल अछि ।भगवान लग तुलसीक गाछ लगेला सँ सदिखन विष्णुपद भेटैत अछि । तुलसी सँ भगवानक पूजा भक्तिभाव सँ केला पर शान्तिकारक भगवान

श्रीहरि उत्पन्न,रोग आ कतेको दुर्निमित्तक सेहो नाश भऽ जाइत अछि । जाहि ठाम तुलसीक सुगन्धित हवा चलैत अछि , ताहि ठामक दसो दिशा आ चारू प्रकारक जीव पवित्र मानल जाइत अछि । जाहि घर मे तुलसीक जड़क माटि रहैत अछि , ताहि ठाम सब देवगण आ कल्याणमय भगवान श्रीहरि वास करैत छथिन । तुलसी गाछक छाहरि जाहि-जाहि ठाम जाइत अछि, ताहि ठाम पितरक तृप्तिक लेल तर्पण करबाक चाही ।

नारद ! जाहि ठाम तुलसीक ढेर हो,ताहि ठाम कएल गेल पिण्डदान पितरक लेल अक्षय होइत अछि । तुलसीक जड़ मे ब्रह्मा, मध्य भाग मे भगवान जनार्दन आ मंजरि मे श्रीरूद्रदेवक निवास रहैत अछि; तेँ ओ पावन मानल गेल अछि । शिवमन्दिर मे तुलसीक गाछ लगाओल जाय तऽ तुलसीक गाछ मे जतेक बीज तैयार होइत अछि, ततेक युग ओ स्वर्गलोक मे वास करैत अछि । जे पार्वण श्राद्धक अवसर पर,साओन मास मे आ संक्रान्तिक दिन तुलसीक गाछ लगबैत छथि, हुनका बड़ पुण्य मिलैत छैन । जे सब दिन तुलसीदल सँ भगवानक पूजा करैत छथिन ओ दरिद्र होइतहुँ धनवान भऽ जाइत छथि । तुलसीक मूर्ति सब सिद्धि प्रदात्री होइत अछि ।

******

नाम - परमानन्द लाल कर्ण ,बाबूजीक नाम- स्व० परशुराम लाल कर्ण ,मायक नाम - स्व० ऊषा देवी, गाम - घोघरव, पो०- बिरौल , जिला दरभंगा ,शिक्षा -स्नातकोत्तर, सेवानिवृत्त,प्रबंधक, सेंट्रल बैंक आफ इंडिया ई मेल पता-karnpnl@gmail.com. मोबाइल नंबर 7677179516.

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाउ।

২.৯.আচার্য ৰামানংদ মংডল- মৈথিলী শৈলী পৰ রিরাদ

আচার্য ৰামানংদ মংডল

মৈথিলী শৈলী পৰ রিরাদ

সাহিত্য অকাদমী দিল্লী দ্বাৰা রেরিঁনাৰ রঁহুভাষী কাব্য পাঠ ৰ রিরাদ হো ৰহল হয়।তীন ভাষা মে মৈথিলী সেহো শামিল হয়। মৈথিলী মে কাব্য পাঠ কে লেল রঁহুচর্চিত করি কুমাৰ রিক্রমাদিত্য আমংত্রিত কৈল গেল হয়। রিরাদ কে শুৰুআত প্রসিদ্ধ সাহিত্যকাৰ রিভূতি আনংদ কে ফেসরুঁক কমেংট সে ভেল কি হম ত রোঁলী কে লেল করিতা পাঠ সে মনা ক দেলে ছিযৈ কাৰণ কি রঁহুভাষী মে তীন রোঁলী (ভোজপুৰী,ক রঁকৰ ক, মিজো) কে সংগ মৈথিলী ভাষা কে শামিল কৈল গেল হয়। মৈথিলী সংরৈধানিক ভাষা হয়।অগ

আযোজন মে কেবল বোলী কে আমংত্রিত কৈল জায।অই লেকে সোশল মীডিযা পর সংযোজক নচিকেতা জী কে সেহো আলোচনা হো রহল হয।

জৌং পশ্চিমী মৈথিলী শৈলী অর্থাত বজ্জিকা কে সাহিত্যকার আচার্য রামানংদ মংডল কমেংট কৈলন কি মৈথিলী কে বদলে পশ্চিমী মৈথিলী শৈলী অর্থাত বজ্জিকা বা দক্ষিণী মৈথিলী শৈলী অর্থাত অংগিকা কে কবি কে আমংত্রিত কৈল জযতে ত নিক রহতৈয আ মৈথিলী কে শান সেহো রহ জৈতে ত আচার্য রামানংদ মংডল কে বিরোধ সেহো শুরু ভে গেল। পশ্চিমী মৈথিলী শৈলী অর্থাত বজ্জিকা আ দক্ষিণী মৈথিলী শৈলী অর্থাত অংগিকা মৈথিলী হয।একর কার্য্য পাঠ ন হো সকৈয ছৈয। আচার্য রামানংদ ◌ংডল অপন বিচার ব্যক্ত কৈলন কি জৌ বজ্জিকা আ অংগিকা কে মৈথিলী কে বোলী কহল জাই ছৈ ত কার্য্য পাঠ কাহে ন হো সকৈয হয। এক তরফ ঝারখংড মেং অংগিকা দ্বিতীয রাজভাষা হয।টী এন বী বিশ্ববিদ্যালয ভাগলপুর মে অংগিকা কে পঢ়াই হো রহল হয। দোসর তরফ মধেশ নেপাল মে বজ্জিকা দ্বিতীয রাজভাষা হয। বিহার মে বজ্জিকা অংগিকা কে বোলী বা ভাষা মে পাঠ কে বিরোধ কে ◌ উচিত হয। এতবেঁ পত্র পত্রিকা মেং অংগিকা বজ্জিকা কে মানক মৈথিলী মে করনাই কেতে উচিত হয। কোনো সংপাদক কে কোনো ভাষা বা বোলী কে সংশোধন কে নাম পর বদলে কে অধিকার ত ন হয। অইসে ত ভাষা বা বোলী কে অস্তিত্ব সমাপ্ত হো জতয।জৌ ই মৈথিলী শৈলী বিবাদ শীঘ্র সমাপ্ত ন হো ত ত মৈথিলী কে বিকাস আ সম্বর্দ্ধন ন হো পাযত।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२.१०.आशीष अनचिन्हार- डा. रामदेव झा, चंद्रनाथ मिश्र अमर एवं उदयनारायण सिंह नचिकेता

आशीष अनचिन्हार

डा. रामदेव झा, चंद्रनाथ मिश्र अमर एवं उदयनारायण सिंह नचिकेता

বিগত যোনহ বর্খসঁ বিদেহ মৈথিনী সাহিত্য কেৰ হ েক ছোট-ছোট ঘটনাকেঁ খভিনেখিত কৰবাঁক কাজ কৰৈত ৰহন খছি জাহি কড়ীমে হমৰ ওা প্রস্তুত খানেখ যেহো খছি। উম্মেদ জে ভবিষ্যক পাঠককেঁ একটা ওহন ৰেফৰেঁস ভেটতনি জাহিসঁ ও খপনা সমযমে হমৰ সভহক সমযক খাকনন কই সকতা।

মার্চ 2023 মে জখন উদযনাৰাযণ সিংহ নচিকেতা সাহিত্য খকাদমীক সংযোজক পদপৰ কাবিজ ভেনাহ খা খপনা ভীতৰক সদস্যক সভহক নাম ঘোষণা কেনাহ তাহিমে এক নাম ছন 'ৰমণ ক্মাৰ সিংহ'। বহুত নোক এহি নামপৰ খাশ্চর্যচকিত ভেনা, স্বাভাবিকো ছৈ এহি খাদমীক ওতেক কাজে নহি ছৈ। স্বদা...। বাঁদমে এক নোক হমৰা ফোন কেনাহ খা কহনাহ জে খসনমে ৰমণ ক্মাৰ সিংহ বোঁৰো সদস্য ভেন খা খসন সদস্য ভেনাহ "কেদাৰ কানন"। হম হুনকা পৃছনিযনি জে একৰ প্রমাণ, হুনক উত্তৰ ছন জে মৈথিনীমে কনফ্সিকিযে প্রমাণ ছ । হমৰ উত্তৰ ছন জে হম এহন প্রমাণ নহি মানৈত ছী।

কিছু দিন পহিনে ফেৰ রএহ নোক ফোন কেনাহ খা কহনাহ ে ৰমণ সিংহ পাগন ভই গেনৈএ নঠৈতী কৰৈ ছৈ নচিকেতা কেৰ খা কেদাৰ কানন জী ওকৰ হৰেক নঠৈতীপৰ কমেঁট দৈত ছথিন। হম ফেৰ উত্তৰ দেনিযনি জে ওা সভ হমৰা নেন প্রমা নহি ভেন। যে হম এখনো ওা মানবাঁক নেন তৈযাৰ নহি ছী ৰমণ ক্মাৰ সিংহ, কেদাৰ কানন কেৰ বোঁৰো ছথি, হঁ উপৰে কহনে ছী জ এহি খাদমীক কোনো কাজে নহি ছৈ তাহিপৰ প্রশ্ন হেবাঁক চাহী।

ঋএব হম নচিকেতাজীকেঁ একটা কহানী সুনেবঁনি। ও কহানী সভ সুননে বুঝনে ছথি।

কহানী নানূ প্রসাদ যাদবসঁ জুড়ল ছৈ। নানূ যাদব ওতরেঁ ভিজনব নেতা ছলাহ জতেক কে দেশক খান কোনো। মুদা হনক সবকাব বঁনিতে হনকব চেলো-চপাটী খহিনা কেনকৈ। বএহ নানূ ুদমে বেলমংত্রী বঁনি যশ কমেলাহ। সোচিযৌ জঁ চেলো-চপা ী সভ নঠৈতী নহি কবিতৈ তখন হনকব উপস্থিতি প্রধানমংত্রী ক্সী দেশক বিকাসমে সহভাগিতা বহিতৈ কি নহি?

বঁহত সংভব জে নচিকেতাজী ভাষাশাস্ত্রী ছথি ও বা নীতিক নোক সভকেঁ নহি চীন্হৈত হেতা মুদা ঋএব এহন ও জাহি ক্সীপব বৈঁস ছথি তাহিপব হনকব নীক জানকাব ডা. বামদেব ঝা এবং চংদ্রনাথ মিশ্র 'অমব' সেহো বৈঁসন ছলাহ খা বামদেবজীক হাথমে ক্সী অবিঁতে হনক তীনূ বঁানককেঁ ভেলনি ও হমবে খানদানী বস্তু অছি খা ফেব চলল হনকব নঠৈতী। পবিণাম ও ভেলৈ জে ডা. বামদেব ঝা নীক শোধকর্তা বহিযৌ ক২ সভহক নজবিমে খসি পড়লাহ খা অমবজী নীক খান্দোলনকাবী বহিতো ফেকা গেলাহ। বিদেহক সার্থক হস্তক্ষেপসঁ মৈথিলীকেঁ মুক্তি ভেটলৈ খা দ্দী গেলৈ দোসব-তেসবক হাথমে।

খাবঁ এখন নচিকেতাজীক বাজমে নঠৈতী ভ২ বহল ছৈ। ডা. বামদেব ঝা এবং চংদ্রনাথ মিশ্র 'অমব' জীক সমযমে সাহিত্য অকাদমীক বঁাহবসঁ নঠৈতী হোগত ছলৈ মুদা নচিকেতাজীক সমযমে অকাদমীক সদস্যে সভ নঠৈতী ক২ বহল ছথি খা হম

विदेहक माध्यमे भविष्य नेन एहि परिवर्तनकेँ रेखांकित कऽ रहल छी।

एकटा सामान्य साहित्य प्रेमीक आधारपर हम रामदेव झा, चंद्रनाथ मिश्र 'अमर' जीक एवं एखन नचिकेताजीक वर्तमान कार्यकालकेँ एक मानि रहल छी। आर ई नचिकेताक ज क हाथमे छनि जे भविष्य हुनका कोना मोन पाड़तनि, एकटा भाषाशास्त्रीक रूपमे वा कि साहित्य अकादमीमे एकटा नैतिकताके स्थान देबाक रूपमे।

कमसँ कम निश्चितरूपे रामदेव झा, चंद्रनाथ मिश्र 'अमर' अपना समयमे कोनो नैतिकताकेँ अकादमीक भीतर प्रवेश नहि देने छलाह।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

पद्य

३.१.प्रमोद झा "गोकुल"- निज अस्तित्वक खातिर
३.२.राज किशोर मिश्र- लोक-जिनगी
३.३.संतोष कुमार राय 'बटोही'- उर्मिलाक विद्रोह (खण्ड-काव्य दोसर खेप)

৩.১.প্রমোদ ঝা "গোকুল"- নিজ অস্তিত্বক খাতিৰ

প্রমোদ ঝা "গোকুল"

निज अस्तित्वक खातिर

माया ममता
ईर्ष्या द्वेष
प्रेम कपट
भूख पिआस
वासना मोह
अहं मे नपटैल
आकंठ डूबल
मोह मे मातल
वा ,जागल
हमर काया
नै उबरैत परैछ
मोहान्ध सँ .
मुदा, ऐ सँ भिन्न
अही मे करैत निवास
हमर आत्मा
निर्विकार निर्लिप्त
जोर जोर सँ ठिकरि कहैछ
रे मूढ़ !
वँचि जो तों
जाति पाति मे
सम्प्रदाय पंथ मे
वेद कुरान,वा अन्य मे
हम सास्वत सनातन

নে ৱঁগৰঁ নে স্বকৰঁ

নে গুঁগৰঁ নে মৰৰঁ

মানৱতা হিত মে

সদৈৱঁ ডগৰঁ নেড়ৱঁ

দেশ ভাষা , আ

নিজ অস্তিত্বক খাতিৰ

-প্ৰমোদ ঝা "গোকুল", দীপ, মধুৱঁনী (ৱিঁহাৰ), ফোন - 9871779851

অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ- নোক-জিনগী

ৰাজ কিশোৰ মিশ্র

নোক-জিনগী

ভো ৰ যঁ যাঁ ম ,যাঁ ম যঁ ভো ৰ ,
জ্বৰ্ক যি ৰ ৰৈঁমন ৰেঁৰো জগা ৰী ,
এক যঁ দো যৰ খম্নতা ন মে ,
নো ক ঘূমৈত খচ্চি ড্রঘি ৰেঁমা ৰী ।

ধী খা-প্বতা ক পড়া গ-নি খা গ,
ৰেঁকক কর্জ, মহা জনক ডধা ৰ,
ৰাঁ ষ্ট তকৈত খচ্চি নো ক যভ ,
জে খর্থতংত্র মে হেতৈক স্বধা ৰ।

ৰ্যঁ মে, ট্রেন মে, চা হক খড্ডা পৰ,
ৰা জনী তি পৰ গপ্প-চ্চড়া কা ,
রি ৰো ধ-প্রদর্শন খা তি ৰ কখনো ,

জা ম হো গচ্ছ গা ড়ী কে ঠক্কা ।

রেঁটী ক রিঁ খাহ মে রঁৰ-রঁৰি খাতী ,
রস্তুজা তক নেন-দেন,
পেটী -পেটা ৰ,গহনা -গুড়ি খা ,
সভক ওৰি খাওন যেন-কেন।

মো টৰী -চো টৰী , সনেস-রাঁ ৰী ,
মধুশ্রা রণী খা কো জগৰা ক ভা ৰ,
সা ন ভৰি তঁ নো তপূৰী এ না গন ,
খগন নো ক কে কহাঁ সমহ্া ৰ ?

খেতক খাৰি ক ঘূসকৌ খনি ,
গা ম খা' নগৰক ভূমি -রি রা দ,
কেস-ফৌ দা ৰী , ৰেড়ম-রঁহেড়ম,
গা মক পঞ্চৈতী ক কষ্টূ-সঁরা দ।

মৃতক-শ্রা দ্ধ মে ভো জ নেন গা মক রৈঁসা ৰ,
সৌ জনি খা ন২ নি মহতা কি পূৰা জরাঁ ৰ।

স্বচ্ছঁদ ৰৌ দী , মতঙ দা হী ,
দো কা নক রিঁ কৰী ক মঁদী ,
ভৈখা-রাঁ ট পৈতৃক জমী নক,
তকৰ রাঁ দে ফূটৈত জমা রঁদী ।

করী ৰ-পংথী ,ঘন্ব ভা গ দনা ন পৰ,
ম্বনা ৰহনে চ্চহ্নি ম্দনকা ন্দি গ্ণূ,
গ্দদড়ি খ্বা গো ম্সা গঁ ম্সা ড়ংঝী পৰ ,
কি ৰতনি খ্বা ম্সভক ৰা মনা মা ধ্বন।

কখনো মধ্বৰী কা কা ক ঙপদেশ,
জে চ্চথি হ্ব খ্বপনে রঁড়কা কি ৰপন,
ভজা ৰ ম্দনক খ্বারিঁ নো কা ঠা ৰক
ম্বনা ক২ কৰথি হ্ব দি র্স ম্সংপন্ন।

রেঁষ্টা , রাঁ দ মে রেঁষ্টী ক ডেৰা ,
ন২ ক২ জেতা ম্সন্যেস-ঠঙেৰা ।

কি চ্চ্ব দি ন তঁ জমা এক ঙনেহন,
কি চ্চ্ব দি ন প্বতো ম্দক কৰঁকৰঁ রোঁ নে,
কত্ত ৰূকী খ্বা' কতেক ৰূকী ,
ক২ ৰহনেথি রেঁঠা ৰা তকৰে তো না।

ঠনেনা ও ফেৰ খ্বপনে দনা ন,

খ্বপনে খ্বঙনা , খ্বপনে ঘৰ,
মো নে-মো ন মো ঠথি , কী হো এত ,
খ্সত জহি খ্বা খ্বপন ধ২ড়।

খ্বাম নো কক গএহ দি নঠর্জা ,

জি নগী ক গএহ সভ ৰস-ৰসা যন,
জী রন-দর্শন, গএহ তঁ সুদর্শন,
সংসা ৰক এতরঁহি ঋছি ডপা যন।

তকৰ রাঁ দ ,জয় সি ঋাৰা ম জয় জয় সি ঋাৰা ম,
ওহী রি ধি ৰতৃ ভা গ! জা হি রি ধি ৰা খথি ৰা ম।

ওনা তঁ ভুরন মে ৰহৈত ঋছি ,
না না তৰহক নো ক,
জেনা পা নি মে রঁযৈত ঋছি ,
মা ঠ,শংখ,ঘড়ি ঋাৰ,জোঁ ক ।

রঁড়কা -রঁড়কা ঋাডম্বৰ সভ,
রাঁ জঋও রঁড়কা -রঁড়কা ঠো ন,
জগ৲ মি থ্যা কি সত্য ঋছি ,
ঋংত মে খুজৈত ঋছি ওকৰ পো ন।

ঋপন মংতর্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.সংতোষ কুমাৰ ৰায 'বটোহী'- উৰ্মিলাক বিদ্ৰোহ (খণ্ড-কাব্য দোসৰ খেপ)

সংতোষ কুমাৰ ৰায 'বটোহী'

উৰ্মিলাক বিদ্ৰোহ (খণ্ড-কাব্য দোসৰ খেপ)

সখি ! বৰফ সঁগাত হমৰ অগিন ভেল আব দেহ।
ৰথ সঁগাত বড় ভেল দুৰগতি হম জাযব বিদেহ।
ভৈয়া ভৰত সঁ কহিযৌন্হ নহি ৰহতীহ অবধ উৰ্মি ।
বিন লখন চৌদহ বৰখ ,এহি সঁ নীক বনব কুৰ্মী ।

সখি ! কেকৈযী মংথৰা সঁগ মিলি কেলীহ ষড্যংত্ৰ।
নহি দেখল গেলন্হি হমৰ সুখ ও ফুকলন্হি মংত্ৰ?

মায কৌশল্যা আওর পিতা দশরথ কেঁ দেখিযৌন্হ দশা।
বশিষ্ঠ হারলাহ,ছন্হি মায কেকৈযীক রাজগদ্দীক নশা।

বড় অভাগল ছী হম, তীনূ বহিন সঁগ ছন্হি স্বামী ।
পুত্রবধূ হম অবধ নরেশ লখন কের হম অর্দ্ধাংগিনী ।
সখি ! হম নহি রহবঁ ভূমি পর যম কের সনেস পঠাউ।
স্বর্গক নহি ঐছি গপ্পা নরক কেঁ দ্বার জন্দ খোলাউ।

অগর পিতাজী হমরা নহি রখতাহ তঁ হম ভীখ মাঁগবঁ।
নহি সুনতীহ বিযোগ-কথা মায তঁ হম প্রজা কেঁ সুনাযবঁ।
সখি ! রাজমহল হমরা কাটৈ রহল অছি হম কুটিযা বনাযবঁ।
রাজসুখ ছোড়ি হম লখন কেঁ জোগিন বনি জরুর দেখাযবঁ।

হম প্রজা অবধ নরেশ কেঁ হমরা জরুর ন্যায চাহী।
হম বিযোগল হমরা নহি গতিহাস মে বঁরায চাহী।
একো বের হমর সুধি নযতথি হম মানি জৈতিযৈন্হ ।
সখি ! হমহ্ রাজপাটক ধরম জানি জৈতিযৈন্হ ।

সখি ! মন বৌরাযল বিঁন লখন ঐ ভরল মে।
হমর সুধি হরাযল আগি নগাউ ঐ তন মে।
হম সুননে ছিযৈয জে পতি পরমেশ্বর হোযত ছৈ।
সভ পর দযা গরীবঁনাথ বিশ্বেশ্বর কেঁ হোযত ছৈ।

-সঁতোষ কুমার রায 'বঁটোহী', গ্রাম: মঁগরৌনা

অপন মंতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

